

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

ई मासिक विद्यासंवाद

नोव्हेंबर २०२४ | आवृत्ती-१७

विद्यार्थ्यांनी गाजविला इंद्रधनुष्य महोत्सव

विद्येअंगी व्हावा विनय। विद्या करी स्वतंत्र, निर्भय। शिक्षणाने वाढावा निश्चय। जीवन-जय करावया।।

ई मासिक विद्यासंवाद

नोव्हेंबर २०२४ | आवृत्ती-१७

मार्गदर्शक
डॉ. प्रशान्त बोकारे

प्रभारी कुलगुरु
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

डॉ. राजेंद्र काकडे

प्रभारी प्र-कुलगुरु
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

प्रकाशक
डॉ. राजू हिवसे

कुलसचिव
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

संपादक
श्री. प्रेमदास वाडकर

जनसंपर्क अधिकारी
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

मुद्रक
श्री. प्रवीण गोतमारे

प्रकाशन अधिकारी
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

मा. राज्यपाल
श्री. सी. पी. राधाकृष्णन

मा. प्रभारी कुलगुरु
डॉ. प्रशान्त बोकारे

मा. प्रभारी प्र-कुलगुरु
डॉ. राजेंद्र काकडे

मा. कुलसचिव
डॉ. राजू हिवसे

पुरस्काराचा विद्यार्थ्यांच्या संपूर्ण जीवनावर पडतो प्रभाव प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे यांचे प्रतिपादन 'इंद्रधनुष्य' सांस्कृतिक महोत्सवात पुरस्कार प्राप्त विद्यार्थ्यांचा गौरव

कोणत्याही स्पर्धेमध्ये मिळालेला पुरस्कार विद्यार्थ्यांच्या आयुष्यातील ठेवा असून संपूर्ण जीवनावर प्रभाव टाकत असल्याचे प्रतिपादन राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे यांनी केले. महाराष्ट्र राज्य आंतरविद्यापीठ युवा महोत्सव 'इंद्रधनुष्य' ७ ते ११ नोव्हेंबर २०२४ दरम्यान अकोला येथील डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठात पार पडला. इंद्रधनुष्य महोत्सवात उत्कृष्ट कामगिरी करीत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या चमूने तब्बल ८ पुरस्कार पटकाविले. पुरस्कार प्राप्त विद्यार्थ्यांचा गौरव सोमवार, दिनांक १८ नोव्हेंबर २०२४ रोजी पार पडलेल्या एका कार्यक्रमात करण्यात आला. यावेळी प्रभारी कुलगुरू डॉ. बोकारे मार्गदर्शन करीत होते.

जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनातील सभागृहात आयोजित कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे होते तर प्रमुख अतिथी म्हणून प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, वित्त व लेखा अधिकारी श्री हरीश पालीवाल, मानव विज्ञान विद्याशाखा अधिष्ठाता डॉ. शामराव कोरेटी, विद्यार्थी विकास विभाग प्रभारी संचालक डॉ. विजय खंडाळ, आयआयएल प्रभारी संचालक डॉ. निशिकांत राऊत, इंक्युबेशन संचालक डॉ. अभय देशमुख यांची उपस्थिती होती. मागील वर्षीच्या तुलनेत महाराष्ट्र राज्य आंतर विद्यापीठ युवक महोत्सवात जास्त पुरस्कार मिळाल्याने चमूचे अभिनंदन करीत पुढील वर्षी दुप्पट पुरस्कार कसे मिळवता येतील याचे नियोजन करण्याचे आवाहन प्रभारी कुलगुरू डॉ. बोकारे यांनी पुढे बोलताना केले. अन्य विद्यापीठ प्रत्येक कला प्रकारात अधिकाधिक विद्यार्थी कसे सहभागी होतील, याकडे जाणीवपूर्वक लक्ष देतात. त्यामुळे त्यांना अधिक पुरस्कार मिळत असल्याकडे लक्ष वेधत आगामी काळात त्यांच्यापेक्षा चांगले नियोजन करण्याच्या सूचना कुलगुरूंनी यावेळी दिल्या. युवा महोत्सवात विद्यापीठ चमूची वेगळी छाप पडावी म्हणून अत्याधुनिक साहित्य तसेच त्यांच्या साथीदारांसह स्पर्धेत उतरले पाहिजे. याबाबत सूक्ष्म नियोजन करण्याच्या सूचना त्यांनी सांस्कृतिक चमूसह विद्यार्थी विकास विभागाला दिल्या. पुढील स्पर्धेत विद्यापीठाला अजिंक्यपद ट्रॉफी मिळावी यासाठी प्रयत्न करण्याचे आवाहन करीत विद्यापीठाला बहुमान मिळवून दिल्याने विद्यार्थ्यांचे आभार मानले. इंद्रधनुष्य महोत्सवात राज्यपाल नामित निरीक्षक म्हणून उत्कृष्ट कार्य करीत विद्यापीठ चमूला पाठबळ प्राप्त करून दिल्याने कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांचे देखील कुलगुरूंनी अभिनंदन केले.

प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे यांनी पुरस्कार प्राप्त कलावंतांचे अभिनंदन करीत प्रतिनिधित्व तसेच नियोजन करण्यात कमी पडत असल्याचे सांगितले. आगामी युवा महोत्सवात जास्तीत जास्त प्रतिनिधित्व देत उत्कृष्ट कलेचे सादरीकरण करीत अधिकाधिक पुरस्कार प्राप्त करण्यासाठी चांगली तयारी करण्याचे आवाहन केले. यावेळी राज्यपाल नामित महोत्सवाचे निरीक्षक तथा विद्यापीठाचे कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांनी मनोगत व्यक्त करताना तेथील अनुभव विशद केले. विद्यार्थ्यांनी केलेल्या उत्कृष्ट सादरीकरणाचे कौतुक करीत त्यांच्या अभिनंदनचा सोहळा आयोजित करण्याबाबत माननीय कुलगुरूंनी सुचित केल्याचे सांगितले. विविध स्पर्धेतील सहभागी विद्यार्थ्यांचे परीक्षण होत निकाल कशाप्रकारे येत होते, तसेच तेथील प्रत्येक आयोजन आणि नियोजनाबाबत माहिती डॉ. हिवसे यांनी यावेळी दिली. युवा महोत्सवातील पुरस्कारांमध्ये वाढ व्हावी म्हणून ललित कला विभागाची मदत घेत निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांना येथे एक महिना प्रशिक्षण देण्याबाबत त्यांनी माहिती दिली. एक विद्यार्थी विविध कला प्रकारात कशाप्रकारे सहभागी होईल याबाबत सूक्ष्म नियोजन करण्याच्या सूचना त्यांनी विद्यार्थी विकास विभागाला दिल्या. कार्यक्रमाचे संचालन विद्यार्थी विकास विभाग प्रभारी संचालक डॉ. विजय खंडाळ यांनी केले तर आभार सांस्कृतिक समन्वयक श्री प्रकाश शुक्ला यांनी मानले.

पुरस्कार प्राप्त चमू

अकोला येथील इंद्रधनुष्य युवा महोत्सवात विद्यापीठ संघाने साहित्यिक प्रकारात सर्वसाधारण विजेतेपद प्राप्त केले. अनुष्का नाग, निर्मित लंगडे व प्रथमेश लांजेवार यांचा समावेश असलेल्या संघाने प्रश्नमंजुषा स्पर्धेत प्रथम पुरस्कार पटकावला. मेहंदी खातून शेख व विशाल राजकुमार खर्चवाल यांचा समावेश असलेल्या संघाने वादविवाद स्पर्धेत प्रथम क्रमांक पटकाविला. मेहंदी खातून शेख विद्यार्थिनीने वक्तृत्व स्पर्धेत तृतीय क्रमांक पटकाविला. भारतीय शास्त्रीय नृत्य प्रकारात कल्याणी चिकुलवार या विद्यार्थिनीने प्रथम पुरस्कार पटकाविला. भारतीय समूह गान स्पर्धेत संघाने द्वितीय पुरस्कार पटकावला. या संघामध्ये इंद्राणी इंदुरकर, राधा ठेंगडी, तेजस्विनी खोडतकर, आयुषी देशमुख, निधी इंगोले, निधी रानडे, सुयोग देवळकर, चेतन नागोसे यांचा समावेश होता. स्किट (प्रहसन) प्रकारात संघाने तृतीय क्रमांक पटकावला. यात मोहित सरकार, शिफा अन्सारी, इंद्राणी इंदुरकर, चिराग शुक्ला, तान्या पंडित, शशांक रहांगडाले, युगलहंस मकराम यांचा समावेश होता. स्थळचित्रण प्रकारात प्रणय नैताम याने तृतीय क्रमांक, स्थळ चित्र प्रकारात यश वानखेडे याने द्वितीय क्रमांक पटकाविला. थिएटर प्रकारात लेखक म्हणून जय गाला तर दिग्दर्शक म्हणून सारंग गुप्ता यांनी जबाबदारी पार पाडली. साहित्यिक प्रकारात प्रशिक्षकाची जबाबदारी अॅड. दिपाली टेकाम यांनी तर संघ व्यवस्थापक म्हणून सारंग गुप्ता व डॉ. मंजूदुबे आणि सांस्कृतिक समन्वयक म्हणून श्री प्रकाश शुक्ला यांनी चोख भूमिका बजावली.

नाविन्यपूर्ण

**सॉलिड ऑक्साइड फ्यूल सेल्स' ठरणार
सौर ऊर्जेला पर्याय
डॉ. स्मिता आचार्य यांचे संशोधन
वातावरणातील घातक वायूंचा होणार वापर**

सौर ऊर्जा जागतिक स्तरावर एक अत्यंत लोकप्रिय नवीकरणीय ऊर्जा स्त्रोत म्हणून वाढत आहे. मात्र, काही वर्षे त्याचा वापर झाल्यावर खराब झालेले सौर पॅनल, बॅटरी या कचऱ्याची विल्हेवाट लावणे मोठी समस्या ठरणार आहे. या समस्येवर उपाय म्हणून आणि सौर ऊर्जेला पर्याय म्हणून 'सॉलिड ऑक्साइड फ्यूल सेल्स' प्रभावी ठरणार आहे. याबाबत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या भौतिकशास्त्र विभागातील प्रो. डॉ. स्मिता आचार्य यांनी संशोधन करून पेटंट मिळविले आहे.

पर्यावरण पुरक ऊर्जा म्हणून सौर ऊर्जेकडे बघण्यात येते. त्यासाठी लावण्यात येणारी बॅटरी ही नेहमीच चार्जिंग होते. त्यातील सौर पॅनल आणि बॅटरी कालबाह्य होते. तेव्हा पॅनल आणि लिथियमची बॅटरी डिस्पोज करणे ही मोठी समस्या होते. त्याचा पुनर्वापर होत नाही. त्यामुळे भविष्यात त्यापासून तयार होणारा कचरा हे मोठे आव्हान ठरणार आहे. या समस्येचा अभ्यास करताना, डॉ. स्मिता आचार्य यांनी 'सॉलिड ऑक्साइड फ्यूल सेल्स' तयार करण्यासाठी एका 'सेमी कन्डक्टर'चा वापर करण्यात आलेला आहे. हे 'सेमी कन्डक्टर' कार्बनडाय ऑक्साईड आणि इतर ग्रीन हाऊस गॅसेसचाही वापर उर्जेत रूपांतर करण्यास मदत करते. विशेष म्हणजे, 'सॉलिड ऑक्साइड फ्यूल सेल्स'मध्ये प्रक्रिया करून त्याचा पुनर्वापर करता येणे शक्य आहे. शिवाय त्यातून निघणारे पाणी हे सुद्धा हानिकारक नसल्याचे त्यांनी संशोधनातून सिद्ध केले आहे. सॉलिड ऑक्साइड फ्यूल सेल्स हे हायड्रोजन, नैसर्गिक गॅस किंवा बायोगॅस सारख्या इंधनांमधून रासायनिक ऊर्जा थेट विजेत रूपांतरित करतात. ते इलेक्ट्रो केमिकल प्रतिक्रियाद्वारे कार्य करते. या तंत्रज्ञानाद्वारे सातत्याने चोविस तास वीजपुरवठा मिळवणे शक्य होते. विशिष्ट हवामानाच्या परिस्थितीतही त्यांच्यावर परिणाम होत नाही. यामुळे हे एक अधिक विश्वासार्ह आणि किफायतशीर ऊर्जा उत्पादनाचे उपाय बनते. त्यामुळेच त्यांच्या या संशोधनाला पेटंटही मिळाले आहे.

पर्यावरण पुरक स्त्रोत

सौर ऊर्जेला पर्याय म्हणून 'सॉलिड ऑक्साइड फ्यूल सेल्स' उपयुक्त आणि पर्यावरण पुरक स्त्रोत आहे. त्याचा वापर भविष्यात अतिशय महत्वपूर्ण ठरणार आहे. - डॉ. स्मिता आचार्य, प्राध्यापक, भौतिकशास्त्र विभाग

अशी आहेत कारणे

'सॉलिड ऑक्साइड फ्यूल सेल्स' हे उत्पादन आणि स्थापना करण्यासाठी कमी खर्चीक आहे. त्यामानाने सोलर पॅनेल्स आणि त्यांच्याशी संबंधित इन्फ्रास्ट्रक्चर (जसे की स्टोरेजसाठी बॅटरी) च्या तुलनेत. त्याच्या सर्वच भागांमध्ये जैविकदृष्ट्या नष्ट होणारी आणि पुनर्वापर करण्यायोग्य खनिजांचा वापर केला जातो.

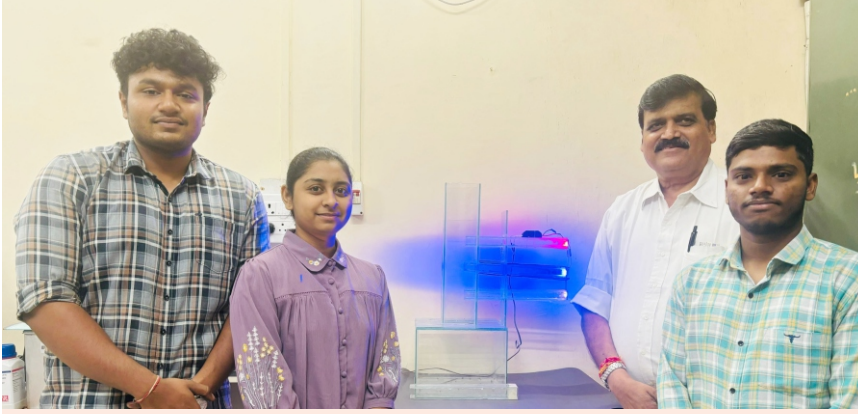

'सॉलिड ऑक्साइड फ्यूल सेल्स' चे उच्च रूपांतरण कार्यक्षमतेसह कमी इंधनातून अधिक ऊर्जा निर्माण करतात. ज्यामुळे दीर्घकालीन इंधन खर्च कमी होतो.

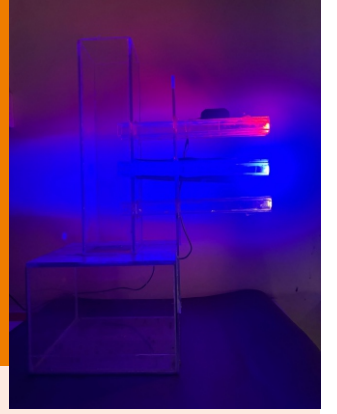
सोलर सेल्समध्ये ज्या प्रमाणात देखभाल आणि वेळोवेळी अपग्रेडेशनची आवश्यकता असते, मात्र, 'सॉलिड ऑक्साइड फ्यूल सेल्स' मध्ये कमी कार्यकारी आणि देखभाल खर्च असतो. त्यामुळे दीर्घकालीन बचत होते.

'सॉलिड ऑक्साइड फ्यूल सेल्स' विविध इंधनावर चालू शकतात, जसे की हायड्रोजन, बायोगॅस, आणि नैसर्गिक गॅस, जे सोर्ससाठी सोलर पॅनेल्सची सामग्रीपेक्षा अधिक सहज उपलब्ध आणि स्वस्त असतात.

सोलर ऊर्जा प्रणालीला मोठ्या प्रमाणावर सौर शेतांची स्थापना करण्यासाठी विस्तृत भू-भागाची आवश्यकता असते. या प्रकल्पासाठी

**डासांना पळवून लावतो
एलईडीचा पिवळा प्रकाश
एमएससी नॅनोसायन्स विद्यार्थ्यांचे
डॉ. संजय ढोबळे यांच्या
मार्गदर्शनात संशोधन**

विविध आजारास कारणीभूत ठरणार्या डासांना एलईडीचा पिवळा प्रकाश पळवून लावत असल्याचे समाजपयोगी महत्त्वपूर्ण संशोधन राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठातील एमएससी नॅनोसायन्सच्या विद्यार्थ्यांनी केले आहे. भौतिकशास्त्र विभागातील प्राध्यापक डॉ. संजय ढोबळे यांच्या मार्गदर्शनात संशोधन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील पेटंट प्राप्त झाले आहे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठातील भौतिकशास्त्र विभागातील वरिष्ठ प्राध्यापक डॉ. संजय जानराव ढोबळे यांनी एमएससीच्या नॅनोसायन्स व नॅनो टेक्नॉलॉजीच्या विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करीत डासांना एलईडीच्या पिवळ्या प्रकाशामुळे दूर ठेवता येते, यावर उपयुक्त संशोधन करीत एका नवीन उपकरणाच्या आधारे शोधून काढले. यामध्ये नॅनोसायन्स व टेक्नॉलॉजीचे विद्यार्थी मुकेश तुरकाने, सिद्धेश्वर नागपुरे, प्रणाली झाडे व संशोधक विद्यार्थी डॉ. अभिजीत कदम यांच्या सोबत नॅनो टेक्नोमटेरियलवर आधारित एलईडीच्या प्रकाशित होणाऱ्या विभिन्न प्रकाशाच्या सहाय्याने यात लाल, निळा व पिवळ्या रंगाद्वारे असे शोधून काढले आहे की, डास हा पिवळ्या रंगापासून दूर राहतो. डॉ. संजय ढोबळे यांचे संशोधनाचे कार्य एलईडी व त्यांची उपयोगिता यावर आहे. त्यातूनच पिवळ्या रंगापासून डास दूर पळतात यावर त्यांनी शिकवामोर्तब केले आहे. असे समाजाला उपयोगी असणारे संशोधन त्यांनी त्यांच्या विद्यार्थ्यांच्या सहाय्याने जनतेसमोर ठेवले हे विशेष.

शहर असो की खेडे आज डेंग्यू, मलेरिया, चिकनगुनिया आदी आजाराने सर्वांना त्रस्त केले आहे. डासांच्या संसर्गामुळे प्रत्येक परिवारात काही प्रमाणात त्याचे रुग्ण आढळतात. डासांपासून स्वतःचे रक्षण करण्याकरिता बाजारात वेगवेगळे प्रकारचे उपाय सांगितले जातात व त्यानुसार प्रत्येक व्यक्ती आपली सुरक्षा करतो हे देखील खरे आहे. आज वनस्पती पासून तर नवीन तंत्रज्ञानापर्यंत चा वापर करून देखील डासांपासून संरक्षण केले जाते यापूर्वी ओझोला या वनस्पती पासून डासाचे प्रजनन थांबविता येते याबाबत माहिती प्रत्येक व्यक्तीजवळ पोहोचवण्यास डॉ. ढोबळे यांनी प्रयत्न केले आहे.

घरामध्ये पिवळ्या रंगाचे विद्युत दिवे लावून त्यातून डासांना दूर ठेवता येईल असे त्यांनी सिद्ध केले आहे घराच्या मुख्य दारासमोर व खिडकी समोर, बगीच्यात पिवळ्या रंगाचे विद्युत दिवे किंवा भिंती पिवळ्या रंगानी पेंट केलेल्या असेल तर त्या ठिकाणी डास येणार नाही किंवा कमी येतील. घरातील व्यक्तींची डासांपासून सुरक्षा होऊन ते मलेरिया, डेंग्यू व चिकनगुनिया आदी आजारांपासून दूर राहिल असे संशोधनातून म्हटले आहे.

डॉ. ढोबळे व त्यांच्या विद्यार्थ्यांनी केलेल्या संशोधनाची समाजाला आज फार आवश्यकता आहे व ते नेहमीच समाजाला उपयुक्त असणारे संशोधन करतात हे महत्त्वाचे आहेत. या संशोधनावर कार्य करीत डॉ. ढोबळे यांनी आंतरराष्ट्रीय पेटंट प्रस्तुत केले होते, ते त्यांचे पेटंट मान्य झाले आहे. एमएससी मध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे आंतरराष्ट्रीय पेटंट मान्य झाल्याबद्दल डॉ. ढोबळे यांनी स्वतः आनंदी होत विद्यार्थ्यांचे अभिनंदन केले व पुढे त्यांनी संशोधनाचा मार्ग निवडावा तसेच देशाला वैज्ञानिक दृष्टिकोन द्यावा अशी अपेक्षा व्यक्त केली आहे. उत्तम व समाजपयोगी संशोधन केल्याबद्दल विद्यापीठाचे प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, भौतिकशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. ओमप्रकाश चिमणकर यांनी त्यांचे अभिनंदन केले आहे

विद्यापीठात 'न्यूरोएंडोक्रिनोलॉजी'वर कार्यशाळा औषधी निर्माणशास्त्र विभागाचे आयोजन

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात 'न्यूरोएंडोक्रिनोलॉजी' या विषयावर १० ते १६ नोव्हेंबर २०२४ दरम्यान पॅन इंडियन कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले आहे. विद्यापीठाचा औषधी निर्माणशास्त्र विभाग, जर्नल ऑफ न्यूरोएंडोक्रिनोलॉजी आणि ब्रिटिश सोसायटी ऑफ न्यूरोएंडोक्रिनोलॉजी यांच्या संयुक्त विद्यमाने ही कार्यशाळा झाली.

कार्यशाळेचा उद्घाटनीय कार्यक्रम माननीय प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे यांच्या अध्यक्षतेखाली पार पडला. प्रमुख अतिथी म्हणून कॅम्ब्रिज, युके येथील एमआरसी, लॅबोरेटरी ऑफ मॉलिक्युलर बायोलॉजीचे डॉ. मायकल हेस्टिंग्स, विशेष अतिथी म्हणून यूएसए मधील वेस्ट व्हर्जिनिया विद्यापीठाच्या फिजियोलॉजी, फार्माकोलॉजी आणि टॉक्सिकोलॉजी विभागातील प्रोफेसर डॉ. रॉबर्ट गुडमॅन, औषधी निर्माणशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. प्रशांत पुराणिक, कार्यशाळेचे समन्वयक डॉ. दादासाहेब कोकरे यांची उपस्थिती होती. यावेळी डॉ. हेस्टिंग्स यांनी न्यूरोएंडोक्राइन संशोधनातील अत्याधुनिक तंत्रज्ञान आणि आगामी संशोधनातील तफावत कमी करण्याबाबत मार्गदर्शन केले. डॉ. गुडमॅन यांनी एंडोक्राइन सिस्टिमच्या न्यूरोबायोलॉजीबाबत त्यांना असलेल्या सखोल ज्ञानामुळे संपूर्ण माहिती दिली. सोबतच मेटाबोलिक आजारांवरील संशोधनाच्या वर्तमान परिस्थितीवर विचार व्यक्त केले.

अध्यक्षीय भाषण करताना प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे यांनी विद्यार्थ्यांमधील संशोधन कौशल्यांच्या विकास आणि कार्य पूर्ण करण्यासाठी संसाधनांची निर्मिती कशी करावी यावर मार्गदर्शन केले. तसेच, न्यूरोएंडोक्राईन विषयी मांडणी केली. मेंदू आणि शरीर कसे एकमेकांसोबत समन्वय साधून आवश्यक शारीरिक क्रिया नियंत्रित करतात हे त्यांनी स्पष्ट केले.

औषधी निर्माणशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. प्रशांत पुराणिक यांनी न्यूरोएंडोक्रिनोलॉजीच्या विषयावर प्रकाश टाकला आणि कार्यशाळेच्या यशस्वी आयोजनासाठी विभागाच्या प्रयत्नांचे कौतुक केले. संयोजक डॉ. दादासाहेब कोकरे यांनी विभागाच्या स्तरावर न्यूरोएंडोक्रिन संशोधनाच्या प्रगतीचे महत्त्व आणि विद्यार्थ्यांसाठी आणि नवोदित संशोधकांसाठी त्याच्या उज्ज्वल भविष्यासंदर्भात होत असलेल्या प्रयत्नांची माहिती दिली.

उद्घाटन कार्यक्रमातील बीजभाषण किंग जॉर्ज मेडिकल युनिव्हर्सिटी, लखनऊ येथील डॉ. विनोद कुमार यांनी केले. डॉ. विनोद कुमार यांनी न्यूरोएंडोक्राइन संशोधनाचा वारसा त्यांच्या भाषणात अधोरेखित केला. पक्षांच्या स्थलांतरावरील न्यूरोएंडोक्राइन कार्यक्षमतेच्या प्रभावावर विस्तृतपणे चर्चा केली आणि पर्यावरणीय घटकांचे (तापमान, वेळ, उंची इत्यादी) परिणाम स्पष्ट केले. डॉ. रिता वडेतवार यांनी उद्घाटन सत्राचे संचालन केले तर डॉ. राजेश उगाले यांनी आभार मानले. या कार्यक्रमाला माजी विभाग प्रमुख डॉ. प्रमोद खेडेकर, आयआयएल प्रभारी संचालक डॉ. निशिकांत राऊत, टेक्नॉलॉजी आणि एनर्जी पार्कचे संचालक डॉ. प्रकाश इटनकर, डॉ. प्रमोद सालवे आणि डॉ. सतेन्द्र प्रसाद यांची प्रामुख्याने उपस्थिती होती. भारत भरातील विविध विद्यापीठ आणि महाविद्यालयीन विद्यार्थी सहभागी झाले होते.

**पदवीपूर्वीच विद्यार्थ्यांना नोकरी
अॅसेंजर कंपनीत सात विद्यार्थ्यांची निवड
माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशांत बोकारे यांनी
केले विद्यार्थ्यांचे अभिनंदन**

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या रोजगार व प्रशिक्षण विभागाच्या वतीने आयोजित 'प्लेसमेंट ड्राईव्ह'मध्ये पदवी मिळण्यापूर्वीच विद्यार्थ्यांना नोकरी मिळाली आहे. अॅसेंजर या कंपनीत तब्बल ३.५ लाखांचे वार्षिक पॅकेज प्राप्त करीत विद्यापीठातील ७ विद्यार्थ्यांची निवड झाली आहे.

जमनालाल बजाज भवन येथे शुक्रवार, दिनांक २२ नोव्हेंबर २०२४ रोजी आयोजित एका कार्यक्रमात निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांचे अभिनंदन करण्यात आले.

माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, विद्यापीठाचे रोजगार व प्रशिक्षण अधिकारी डॉ. भूषण महाजन यांनी निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांना शुभेच्छा दिल्या. निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांमध्ये विद्यापीठ शैक्षणिक परिसरातील नम्रता नीरज त्रिपाठी, हिस्लॉप महाविद्यालयातील मनीषा ईश्वर महादुलकर, सेवादल महिला महाविद्यालयातील मंजिरी राहुल बावस्कर, आदिती रवींद्र गावंडे व उन्नती रामचंद्र खंते तर एसएफएस महाविद्यालयातील अभय राजू लोणकर व वंश सुजितकुमार मिश्रा या विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे. विशेष म्हणजे आगामी उन्हाळी २०२५ च्या परीक्षेत सर्व विद्यार्थी पदवी प्राप्त करणार आहे. यामध्ये एमएससी मधील एक तर अन्य विद्यार्थी पदवी अभ्यासक्रमात शिक्षण घेत आहेत. विद्यापीठातील महात्मा ज्योतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील ग्रामगीता भवन येथे ॲसेंजर कंपनीच्या वतीने अर्ज प्राप्त झालेल्या विद्यार्थ्यांमधून १२६ जणांची ऑनलाइन परीक्षा १८ सप्टेंबर २०२४ रोजी घेण्यात आली. यामधून प्रत्यक्ष मुलाखतीनंतर सात विद्यार्थ्यांची निवड कंपनीच्या वतीने करण्यात आली. निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांना नागपूर मिहान येथे रुजू केले जाणार आहे. विशेष म्हणजे, निवड झालेले सर्वच विद्यार्थी बिगर व्यावसायिक अभ्यासक्रमातून शिक्षण घेतलेले आहेत. यावेळी पदव्युत्तर गणित विभाग प्रमुख डॉ. गणेश केदार, हिस्लॉप महाविद्यालयाचे रोजगार व प्रशिक्षण अधिकारी डॉ. हरिओम पुनियानी, सेवादल महाविद्यालयाच्या प्राचार्य डॉ. निरुपमा ढोबळे, रोजगार व प्रशिक्षण अधिकारी डॉ. प्रभाकर भंडारी व एसएफएस महाविद्यालयाचे रोजगार व प्रशिक्षण अधिकारी डॉ. साधनकर यांची उपस्थिती होती. शिक्षण प्राप्त होताच विद्यार्थ्यांना रोजगार प्राप्त व्हावा म्हणून विद्यापीठाच्या वतीने रोजगार व प्रशिक्षण विभाग निर्माण करण्यात आला आहे. या विभागाच्या वतीने विविध कंपन्यांचे प्लेसमेंट ड्राईव्ह आयोजित केले जाते. या माध्यमातून अनेक विद्यार्थ्यांना रोजगाराच्या संधी प्राप्त होत आहे.

मानसोपचार तज्ञांची समाजासाठी महत्त्वपूर्ण भूमिका प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे यांचे प्रतिपादन मानसिक आरोग्य जागरूकता कार्यक्रमास सुरुवात

मानसोपचार तज्ञांची समाज विकासासाठी महत्त्वपूर्ण भूमिका असल्याचे प्रतिपादन राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे माननीय प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे यांनी केले. पदव्युत्तर शैक्षणिक मानसशास्त्र विभागाच्या वतीने आयोजित 'सुकून' मानसिक आरोग्य जागरूकता कार्यक्रमाचे उद्घाटन मंगळवार, दिनांक १२ नोव्हेंबर २०२४ रोजी पार पडले. महात्मा ज्योतिबा फुले शैक्षणिक परिसरातील पी. व्ही. नरसिंहराव वाचनालयासमोरील बगीचात आयोजित कार्यक्रमात डॉ. काकडे बोलत होते.

उत्तम मानसिक आरोग्य लाभावे या दृष्टीने विभागाच्या वतीने सतत तिसऱ्या वर्षी देखील 'सुकून' या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे यांनी भूषविले यावेळी मानसशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. हिना खान, डॉ. सुबोध बनसोड, डॉ. धीरज कदम, वसंतराव नाईक शासकीय सामाजिक संस्था येथील मानसशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. शब्बीर पठाण यांची प्रामुख्याने उपस्थिती होती. 'अराजकतेवर शांततेने मात' या थीमवर आयोजित सुकून कार्यक्रमाचे उद्घाटन करताना समाजातील सर्व घटकांच्या दृष्टीने मानसिक आरोग्य हा विषय अत्यंत महत्त्वपूर्ण असल्याचे डॉ. काकडे म्हणाले. समाजाच्या मानसिक आरोग्याच्या दृष्टीने विभागाच्या वतीने हा चांगला उपक्रम राबविला जात आहे. यामध्ये विद्यार्थी तसेच बालकांच्या मानसिक आरोग्याच्या दृष्टीने कार्यक्रमांचा समावेश करावा, असे त्यांनी सांगितले. सोबतच एक उत्कृष्ट मानसोपचार तज्ञ म्हणून स्वतःला अग्रेसरित करण्याचे आवाहन त्यांनी विद्यार्थ्यांना केले.

उद्घाटन कार्यक्रमानंतर प्र-कुलगुरू डॉ. काकडे यांनी विद्यार्थ्यांकडून लावण्यात आलेल्या विविध स्टॉल्सची पाहणी केली. यावेळी पदव्युत्तर मानसशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांनी विद्यार्थ्यांच्या मानसिक आरोग्यावर आधारित नुक्कड नाटक सादर केले. विविध ८ प्रकारचे उपक्रम या कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांकडून राबविण्यात आले. माहिती दर्शविणारे ३, मानसिक अवस्था तपासणी करणारे ३ तर मानसिक उपक्रमावर

आधारित ३ असे एकूण ८ स्टॉल यावेळी लावण्यात आले होते. यावेळी विभागातील शिक्षक डॉ. सीमा पागे, प्राज्ञक्ता जोशी, अंजन माहेश्वरी, दिव्या काटोटे, नीलिमा रामटेके, सना शेख, आकाश शेवतकर, अभिजीत तितरमारे यांची उपस्थिती होती. कार्यक्रमात तिरपुडे ब्लड बँककडून रक्तदान शिबिर घेण्यात आले. सेवांकुर नागपूर यांच्याकडून दंत तपासणी त्याचप्रमाणे आरोग्य तपासणी करण्यात आली. लोककल्याण डायग्नोस्टिक सेंटरच्या वतीने रक्त तपासणी, थॅलेसेमिया व सिकलसेल तपासणी करण्यात आली. कार्यक्रमाला चेरी फार्म, सुप्रीम सोल्युशन्स, व्यसनमुक्ती केंद्र व टेलीमानस यांचे सहकार्य लाभले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी मानसशास्त्र विभागातील स्टुडन्ट कौन्सिलने सहकार्य केले.

कामाच्या ठिकाणी मानसिक आरोग्य' वर चर्चासत्र मानसशास्त्र विभागाचे 'सुकून' अंतर्गत आयोजन

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर मानसशास्त्र विभागाच्या वतीने सुकून कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. या अंतर्गत विभागातील सभागृहात 'कामाच्या ठिकाणी मानसिक आरोग्य' तसेच मानसशास्त्रातील विविध विषयांवर बुधवार, दिनांक १३ नोव्हेंबर २०२४ रोजी चर्चासत्र आयोजित करण्यात आले.

माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे व प्रभारी प्र- कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान विभाग प्रमुख डॉ. हिना खान यांनी भूषविले. 'बात करणे से ही होगा' या थीमवर आयोजित चर्चासत्रात मानसोपचार तज्ञ डॉ. रवी ढवळे, मानसशास्त्रज्ञ आणि सामाजिक कार्यकर्त्या डॉ. रुबीना अन्सारी, मानसशास्त्रज्ञ डॉ. सुमेधा वानखडे, रतन टाटा महाराष्ट्र स्टेट स्किल्स मुंबई लॅंग्वेज अँड स्किल कोर्सेसचे प्रमुख श्री. पंकज तावडे यांनी कामाच्या ठिकाणी मानसिक आरोग्य या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. सोबतच नोकरी शोधत असताना किंवा नोकरीच्या ठिकाणी येणारा ताण व कामाच्या ठिकाणी होणारा छळ अशा विविध आणि महत्त्वपूर्ण विषयांवर वक्त्यांनी प्रकाश टाकला. मानसशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. हिना खान, डॉ. सुबोध बनसोड व अन्य शिक्षकांची यावेळी उपस्थिती होती. चर्चासत्रानंतर गायक खुशाल भोयर यांनी सुरेल गीत सादर केले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी विभागातील विद्यार्थ्यांनी प्रयत्न केले.

गुरुग्राम येथे आदिवासी अभ्यासासह नाविन्यपूर्ण स्टार्टअपचे प्रदर्शन विकसित भारत विविभा कॉन्क्लेव्हमध्ये राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचा सहभाग

श्री गुरु गोविंदसिंग ट्रायसेन्टेनरी विद्यापीठ गुरुग्राम (एसजीटी) येथे आयोजित विकसित भारत विविभा २०२४ कॉन्क्लेव्हमध्ये राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या वतीने आदिवासी अभ्यास तसेच इंक्युबेशन सेंटरच्या नाविन्यपूर्ण स्टार्टअपचे प्रदर्शन करण्यात आले. गुरुग्राम येथे १५ ते १७ नोव्हेंबर २०२४ दरम्यान आयोजित कॉन्क्लेव्हमध्ये विद्यापीठाचे इंक्युबेशन सेंटर तसेच पदव्युत्तर इतिहास विभागाच्या वतीने स्टॉल्स लावण्यात आले होते.

विद्यार्थ्यांमधील उद्योजक कलागुणांना वाव मिळावा म्हणून राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने इन्क्यूबीन फाउंडेशन तयार करीत इन्क्यूबेशन सेंटर सुरू केले आहे. या इन्क्यूबीन फाउंडेशनच्या मध्य भारतातील प्रसिद्ध आणि सुसज्ज अशा फॅबलॅबच्या माध्यमातून असंख्य विद्यार्थी नाविन्यपूर्ण कल्पना प्रत्यक्ष साकारत आहे. विद्यार्थ्यांनी मूर्तरूप दिलेले नाविन्यपूर्ण प्रकल्प, यंत्र तसेच नाविन्यपूर्ण स्टार्टअपचा स्थानिक तसेच इतर क्षेत्रातील उद्योजकांना लाभ होत आहे. याच इन्क्यूबेशन सेंटर मधील नाविन्यपूर्ण स्टार्टअपचे प्रदर्शन गुरुग्राम येथील विकसित भारत विविभा २०२४ कॉन्क्लेव्हमध्ये करण्यात आले. माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशांत बोकारे, प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांच्या मार्गदर्शनाखाली तीन दिवसांच्या कार्यक्रमात इन्क्यूबेशन केंद्रातील सदस्यांनी गुरुग्राम येथील कॉन्क्लेव्हमध्ये भेट देणारे विद्यार्थी, उद्योजक तसेच उदयोन्मुख स्टार्टअप यांना मौल्यवान मार्गदर्शन करीत अंतर्दृष्टी प्रदान केली. इन्क्यूबीन फाउंडेशनचे संचालक डॉ. अभय देशमुख, इन्क्यूबीन सेंटरचे व्यवस्थापक श्री योगेश कुंते यांच्यासह विद्यार्थ्यांनी सादरीकरण केले.

ट्रायबल स्टडीजच्या स्टॉलने वेधले लक्ष

गुरुग्राम येथील कॉन्क्लेव्हमध्ये पदव्युत्तर इतिहास विभागाच्या वतीने पारंपारिक ज्ञान प्रणाली (TKS) आणि स्थानिक समुदाय व त्यांच्या सभोवतालचे संबंध या विषयाच्या अनुषंगाने केलेल्या पोस्टर पेपर प्रेझेंटेशनने सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले. मानव विज्ञान विद्याशाखा अधिष्ठाता डॉ. शामराव कोरेटी यांच्या नेतृत्वात पोस्टर पेपर प्रेझेंटेशन सादर करण्यात आले. पारंपारिक ज्ञान प्रणाली आणि स्थानिक भौगोलिक समुदाय : संबंध आणि वारसा या पोस्टर पेपर प्रेझेंटेशनच्या माध्यमातून दर्शविण्यात आला. निसर्गाशी घनिष्ठ संबंधासोबत विकसित झालेल्या नैसर्गिक संसाधनांविषयी संचित कौशल्य आणि ज्ञानाच्या पिढ्यांचे प्रतिनिधित्व कशाप्रकारे केल्या जाते हे या माध्यमातून दर्शविण्यात आले आहे. पारंपारिक ज्ञान प्रणालीमध्ये मौखिक इतिहास, जमीन व्यवस्थापन, कृषी तंत्र, औषधी ज्ञान आणि आध्यात्मिक विश्वास यासारख्या विविध पद्धतींचा समावेश असल्याची माहिती यातून देण्यात आली. पारंपरिक ज्ञान प्रणाली पर्यावरणीय संतुलन आणि सामाजिक-सांस्कृतिक संरक्षणास प्रोत्साहन देत असल्याचे दर्शविण्यात आले आहे. जीआयएस सारखी सहभागी पद्धती आणि साधनांद्वारे स्वदेशी भौगोलिक नकाशा तयार करून पारंपारिक प्रदेश, पवित्र स्थळे आणि संसाधन क्षेत्रे अधोरेखित करता येतात. यातून स्थानिक हक्कांचे संरक्षण सक्षम करता येईल आणि जैवविविधता संवर्धन करणे शक्य होईल. त्याचप्रमाणे जागतिकीकरण, जमीन अधिकार समस्या आणि हवामान बदल यांसारख्या आव्हानांचा सामना करीत आधुनिक संवर्धन प्रयत्नांसह पारंपारिक ज्ञान प्रणाली एकत्रित शाश्वत विकासाचा मार्ग प्रशस्त करेल असे या पेपर पोस्टर प्रेझेंटेशनच्या माध्यमातून दर्शविण्यात आले. विविध शाळा, महाविद्यालये आणि विद्यापीठे, विद्यार्थी आणि प्राध्यापकांसह विविध लोकांनी स्टॉलला भेट दिली.

प्र-कुलगुरु डॉ. राजेंद्र काकडे यांचा सन्मान

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे माननीय प्रभारी प्र-कुलगुरु डॉ. राजेंद्र काकडे यांचा पंढरपूर येथील विठ्ठल रुक्मिणीची प्रतिमा देत मंगळवार दिनांक १२ नोव्हेंबर २०२४ रोजी सन्मान करण्यात आला. पंढरपूर येथील सामाजिक कार्यकर्ते डॉ. सुनील गावडे तसेच श्री बालाजी पाटील यांनी कार्तिक एकादशीचे औचित्य साधून माननीय प्रभारी प्र-कुलगुरु डॉ. राजेंद्र काकडे यांचा पंढरपूर येथील विठ्ठल रुक्मिणीची प्रतिमा देत सन्मान केला. यावेळी कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य श्री. वामनजी तुर्के, महाविद्यालयीन विकास विभागाचे उपकुलसचिव डॉ. रमन मदने यांची प्रामुख्याने उपस्थिती होती.

महापुरुषांचे जयंती महोत्सव

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात पंडित जवाहरलाल नेहरू जयंती

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात पंडित जवाहरलाल नेहरू यांची जयंती साजरी करण्यात आली. जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनातील सभागृहात गुरुवार दिनांक १४ नोव्हेंबर २०२४ रोजी जयंती कार्यक्रम पार पडला. माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांच्या मार्गदर्शनाखाली उपकुलसचिव श्री संजय बाहेकर यांच्या शुभहस्ते पंडित जवाहरलाल नेहरू यांच्या प्रतिमेस माल्यार्पण करण्यात आले. यावेळी सामान्य प्रशासन विभागाचे सहाय्यक कुलसचिव श्री गणेश कुमकुमवार यांच्यासह अन्य अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात बिरसा मुंडा जयंती

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात भगवान बिरसा मुंडा यांची जयंती शुक्रवार, दिनांक १५ नोव्हेंबर २०२४ रोजी उत्साहात साजरी करण्यात आली. जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनातील सभागृहात आयोजित कार्यक्रमात माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांच्या मार्गदर्शनाखाली उपकुलसचिव श्री संजय बाहेकर यांच्या शुभहस्ते भगवान बिरसा मुंडा यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करण्यात आले. यावेळी सामान्य प्रशासन विभागाचे सहाय्यक कुलसचिव श्री गणेश कुमकुमवार यांच्यासह अन्य अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

विद्यापीठात राष्ट्रीय एकात्मता दिवस

भारताच्या माजी प्रधानमंत्री स्व. इंदिरा गांधी यांच्या जयंतीनिमित्त राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात राष्ट्रीय एकात्मता दिवस कार्यक्रम मंगळवार, दिनांक १९ नोव्हेंबर २०२४ रोजी पार पडला. जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनातील सभागृहात आयोजित कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे यांनी भूषविले. यावेळी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची उपस्थिती होती. राष्ट्रीय एकात्मता दिवसाच्या निमित्ताने प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे यांनी उपस्थितांना राष्ट्रीय एकात्मतेची शपथ दिली. कार्यक्रमाला सर्व विद्या शाखांचे अधिष्ठाता, विविध प्राधिकारणीचे सदस्य, सांविधिक अधिकारी, विभाग प्रमुख, शिक्षक यांच्यासह अन्य कर्मचाऱ्यांची उपस्थिती होती.

विद्यापीठात अवयवदान जनजागृती कार्यक्रम पदव्युत्तर तत्त्वज्ञान विभागाचे आयोजन

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर तत्त्वज्ञान विभागात 'जीवनानंतरही जीवन द्या' अशा आशयाचा अवयवदान जनजागृती कार्यक्रम घेण्यात आला. मानव विज्ञान विद्याशाखा इमारतीतील सभागृहात बुधवार, दिनांक १३ नोव्हेंबर २०२४ रोजी आयोजित कार्यक्रमात या विषयावर विशेष व्याख्यान पार पडले. या कार्यक्रमाचे आयोजन पदव्युत्तर तत्त्वज्ञान विभाग, पदव्युत्तर समाजशास्त्र आणि सामाजिक कार्य विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने करण्यात आले.

या कार्यक्रमात 'जीवनानंतरही जीवन द्या' या महत्त्वपूर्ण विषयावर अतिथी व्याख्यान घेण्यात आले. या कार्यक्रमाचा उद्देश अवयवदानाचे महत्त्व आणि त्यामागील जीवन बदलवणाऱ्या संधींची जाणीव लोकांपर्यंत पोहोचवणे हा होता. कार्यक्रमाची सुरुवात तत्त्वज्ञान विभाग प्रमुख डॉ. धीरज कदम यांच्या स्वागतपर भाषणाने झाली. त्यानंतर, संचालन करणाऱ्या पायल यांनी मान्यवरांचे परिचय करून दिले. या व्याख्यानासाठी "मोहन फाउंडेशन" या अवयवदान क्षेत्रातील प्रसिद्ध संस्थेचे मान्यवर, प्रकल्प व्यवस्थापक सौ. वीणा वाठोरे आणि ब्रँड अॅम्बेसेडर श्री. देवांग छाया उपस्थित होते.

श्री. देवांग छाया यांनी अवयवदानाच्या महत्त्वावर जोर देत, लोकांना या जीवनदायी कार्यात सहभागी होण्यासाठी प्रोत्साहन कसे द्यावे, याविषयाच्या अनुषंगाने महत्त्वपूर्ण संवाद साधला. सौ. वीणा वाठोरे यांनी मोहन फाउंडेशनच्या कार्याचे तपशीलवार विवेचन केले आणि अवयवदान प्रक्रियेत व सहाय्य सेवांमध्ये संस्थेची भूमिका स्पष्ट केली. कार्यक्रमाचा समारोप समाजशास्त्र आणि सामाजिक कार्य विभागाच्या प्रमुख डॉ. अपर्णा समुद्र यांच्या आभाराने झाला. त्यांनी मान्यवर वक्ते आणि उपस्थितांचे आभार मानले. कार्यक्रमाचे संचालन सबा कौसर यांनी केले. या व्याख्यानातून अवयवदानाचे महत्त्व अधोरेखित होऊन, विद्यार्थ्यांना तसेच प्राध्यापकांना या जीवनदायी कृतीची जाणीव करून देण्यात आली. ज्यामुळे "जीवनानंतरही जीवन द्या" या विचाराला प्रोत्साहन मिळाले.

भौतिकशास्त्र विभागात वरिष्ठ क्रायोजनिक्स अभियंता डॉ. श्रीकांत पट्टलवार हे अॅडजंक्ट प्राध्यापक म्हणून नियुक्त

वॉरिंग्टन युके येथील ऍसिलेटर सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी सेंटर, युकेआरआय- एसटीएफसी देअस्बरी लॅबोरेटरी येथील वरिष्ठ क्रायोजनिक्स अभियंता डॉ. श्रीकांत पट्टलवार यांची राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर भौतिकशास्त्र विभागात अॅडजंक्ट प्राध्यापक म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्यांच्या नियुक्तीमुळे युके येथील वरिष्ठ क्रायोजनिक्स अभियंता तथा प्रकल्प प्रमुख म्हणून कार्यरत असलेल्या एका तज्ञ व्यक्तिमत्त्वाचे मार्गदर्शन भौतिकशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांना प्राप्त होणार आहे.

डॉ. श्रीकांत पट्टलवार हे त्यांच्या नव्या भूमिकेत आधुनिक भौतिकशास्त्र विषयातील अत्याधुनिक विषयांवर विद्यार्थ्यांचे वर्ग घेणार आहेत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना या क्षेत्रातील प्रगतीसाठी नाविन्यपूर्ण तसेच सखोल ज्ञान मिळविण्याची संधी मिळणार आहे. भौतिक शास्त्रातील संघनित

पदार्थ प्रयोगात्मक तंत्रे आणि कमी तापमान भौतिक शास्त्रातील (संकल्पनात्मक) प्रयोग तयार करण्याची आणि सेटअप करण्याची तंत्रे या विषयावर संवाद साधत असताना डॉ. पट्टलवार यांनी भौतिक शास्त्रातील अत्यंत जटिल प्रयोग सोप्या पद्धतीने करणे शक्य असल्याचे सांगितले. भौतिक शास्त्रातील कठीण संकल्पनांना सोप्या आणि समजण्यास योग्य अशा पद्धतींमध्ये बदलण्याचे महत्त्व त्यांनी स्पष्ट केले. यातून संशोधक आणि विद्यार्थी दोन्हीसाठी प्रगतीपूरक प्रयोग अधिक सुलभ होतात, असे त्यांनी सांगितले. युकेमध्ये कौशल्यपूर्ण संशोधकांची मागणी वाढत असून पीएचडी शिकणाऱ्यांसाठी दिलासादायक माहिती त्यांनी दिली. युकेमध्ये पीएचडी प्रवेश तसेच जीआरई किंवा टीओईएफएलची आवश्यकता नाही. शिवाय, आकर्षक फेलोशिप मिळत असल्याचे त्यांनी सांगितले. त्यामुळे आशावादी उमेदवारांसाठी एक मोठी संधी असून विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक कार्यकर्दीला पुढे नेण्यास मदत करू शकते, असे त्यांनी सांगितले.

शैक्षणिक क्षेत्रातील नवनवीन संशोधन तसेच माहितीच्या आदान-पधानास राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ स्वागत करण्यास उत्साहित आहे. तज्ञ व्यक्तींच्या मार्गदर्शनामुळे विद्यापीठाच्या भौतिकशास्त्र विभागात महत्वपूर्ण बदल होत नवीन संधी निर्माण होईल, असे विभाग प्रमुख डॉ. ओ.पी. चिमणकर यांनी सांगितले. विभागप्रमुख डॉ. ओ. पी. चिमणकर यांनी डॉ. श्रीकांत पट्टलवार यांना नियुक्तीपत्र प्रदान केले. माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, डॉ. राजू हिवसे यांनी डॉ. श्रीकांत पट्टलवार यांना शुभेच्छा दिल्या. कार्यक्रमाचे समन्वयन आयक्युएसी संचालक डॉ. स्मिता आचार्य यांनी केले. यावेळी डॉ. विलास सप्रे, डॉ. अच्युत देशपांडे, डॉ. सुभाष कोंडावार, डॉ. उमेश पलिकुंडवार यांच्यासह विभागातील विद्यार्थी उपस्थित होते.

गृहविज्ञान विभागात मतदार जनजागृती कार्यक्रम

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर गृह विज्ञान विभागात मतदार जनजागृती कार्यक्रम मंगळवार, दिनांक १२ नोव्हेंबर २०२४ रोजी घेण्यात आला. या कार्यक्रम अंतर्गत घोषणा लेखन तसेच सेल्फी काढण्याबाबत स्पर्धा घेण्यात आली.

महाराष्ट्र राज्य विधानसभा सार्वत्रिक निवडणूक २० नोव्हेंबर रोजी होऊ घातली आहे. या निवडणुकीच्या अनुषंगाने मतदार जनजागृती व्हावी म्हणून विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर गृहविज्ञान विभागाच्या वतीने शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थ्यांसाठी सेल्फी काढण्याचा उपक्रम राबविण्यात आला. या उपक्रमात गृह विज्ञान आणि पोषण तसेच संसाधन व्यवस्थापन या दोन्ही अभ्यासक्रमातील विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. विद्यार्थ्यांमध्ये मतदानाबाबत जागरूकता निर्माण व्हावी म्हणून घोषणा लेखन स्पर्धा देखील आयोजित करण्यात आली. 'तुमचे मत तुमचा आवाज', 'प्रत्येक मत अमूल्य', 'मतदानाद्वारे तुमचा आवाज बुलंद करा' अशाप्रकारे विविध घोषणा लेखन स्पर्धा घेण्यात आली. कार्यक्रमाच्या यशस्वी आयोजनासाठी गृहविज्ञान विभाग प्रमुख डॉ. वंदना धवड यांनी शिक्षक व विद्यार्थ्यांना प्रेरित केले. डॉ. तुलिका खरे यांनी या उपक्रमाचे उद्देश आणि महत्त्व स्पष्ट केले. या कार्यक्रमात डॉ. प्राजक्ता नांदे, डॉ. शुभदा जांभुळकर, श्रीमती मीना सुरपांडे, डॉ. नयना तायडे, नेहा सुकळीकर तसेच गैर कर्मचारी आणि विद्यार्थी सक्रियपणे सहभागी झाले होते.

७३ व ७४ वी घटना दुरुस्ती क्रांतिकारी घटना माजी निवडणूक आयुक्त श्री जे. एस. सहारिया यांचे प्रतिपादन पदव्युत्तर राज्यशास्त्र विभागात अतिथी व्याख्यान

देशातील केंद्र व राज्य ही द्विस्तरीय राज्यव्यवस्था १९९२ मधील ७३ व ७४ व्या घटना दुरुस्तीमुळे केंद्र, राज्य व स्थानिक स्वराज्य संस्था अशी त्रिस्तरीय झाली. त्यामुळे ७३ व ७४ वी घटना दुरुस्ती ही सामाजिक लोकशाही मधील क्रांतिकारक घटना होती, असे प्रतिपादन माजी निवडणूक आयुक्त श्री. जे. एस. सहारिया यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर राज्यशास्त्र विभागात 'महाराष्ट्रातील निवडणुकीचे राजकारण' या विषयावर शुक्रवार, दिनांक २२ नोव्हेंबर २०२४ रोजी अतिथी व्याख्यान पार पडले. यावेळी सहारिया मार्गदर्शन करीत होते.

माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे यांच्या मार्गदर्शनाखाली पदव्युत्तर राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. विकास जांभुळकर यांनी कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान भूषविले. व्याख्याते म्हणून माजी निवडणूक आयुक्त श्री. जे. एस. सहारिया, मुंबई विद्यापीठातील डॉ. मृदुल निळे, जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठ दिल्ली येथील प्रा. डॉ. हरीश वानखेडे यांची प्रामुख्याने उपस्थिती होती. यावेळी पुढे बोलताना त्रिस्तरीय झालेली रचना 'पंचायत राज' नावाने प्रसिद्ध झाली असे सांगितले. या बदलामुळे लोकशाहीचे स्थानिक विकेंद्रीकरण करण्याचे तसेच महिला, दलित, आदिवासी, भटके विमुक्त या वंचित-उपेक्षित घटकांचा लोकशाही प्रक्रियेतील सहभाग वाढवण्याचे महत्वाचे काम झाले. शासन व्यवस्थेतील पहिली सामाजिक क्रांती ही सार्वत्रिक प्रौढ मताधिकार आहे. राज्यातील स्थानिक स्वराज संस्थांतील निवडणूक प्रक्रियेबाबत अद्यापही अपेक्षित प्रमाणात विद्यापीठ आणि विविध संशोधन संस्थांमध्ये संशोधन होताना दिसून येत नाही, असे सहारिया म्हणाले. त्यामुळे सर्व सामान्य लोकांना त्या संदर्भात माहिती उपलब्ध होत नाही, असे सांगून त्यांनी विद्यार्थ्यांना राज्य निवडणूक प्रक्रिया, निवडणुकांवर होणारा खर्च, स्थानिक पातळीवर निवडणुकांचे व्यवस्थापन, स्थानिक पातळीवर कशा पद्धतीने केले जाते, यावर संशोधनात्मक अभ्यास करण्यास प्रवृत्त केले.

याप्रसंगी प्रमुख वक्ते मुंबई विद्यापीठातील प्रा. डॉ. मृदुल निळे यांनी " निवडणूक सर्वेक्षणाचे आयोजन: सूत्रबद्धता, अंमलबजावणी आणि विश्लेषण" या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. संशोधन पद्धती कशा अवलंबल्या पाहिजेत आणि निवडणुकीचा अभ्यास करीत असताना सर्व्हेची आखणी डेटा संकलन आणि त्यांचे विश्लेषण करण्याकरिता कोणकोणत्या पद्धती वापरायला हव्या. जेणेकरून निवडणूक संदर्भात अचूक आकलन आपल्याला करता येईल, याबाबत सविस्तर माहिती त्यांनी आपल्या व्याख्यानातून दिली. आयोगाने आणलेल्या पाच सुधारणांचे उदाहरण दिले. पक्षाची नोंदणी रद्द करणे, निवडणूक खर्चाचे प्रदर्शन, नोटा, प्रतिज्ञापत्र प्रणाली आणि तंत्रज्ञान, लोकशाही निर्देशांक - इकॉनॉमिक इंटेलिजेंस युनिटद्वारे स्वातंत्र्य, पारदर्शकता आणि मुक्त व निष्पक्ष निवडणूकांचे मूल्यमापन कसे करता येईल, असे सांगितले. त्यातून निवडणुकांवर कसा प्रभाव पडेल, यावर प्रकाश टाकला. विशेष व्याख्यानाचे वक्ते जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठ दिल्ली येथील प्रा. डॉ. हरीश वानखेडे यांनी 'महाराष्ट्रातील सत्ता राजकारणातील बदलती गतिशिलता' या विषयावर आपले विचार व्यक्त करताना केले, निवडणुकांच्या संचलनात संकल्पना मान्य महत्वाच्या निर्णयाक आहे. राजकीय प्रक्रियेचे परीक्षण करण्यासाठी सत्ता हे एक विश्लेषणात्मक तंत्र आहे ज्याच्या माध्यमातून महाराष्ट्रातील सत्ता स्थित्यंतरे व त्यामागील कारणे समजून घेता येईल, यांची विश्लेषणात्मक मांडणी डॉ. वानखेडे यांनी केली.

महाराष्ट्राच्या राजकारणामध्ये इतर घटकांपैकी मराठ्यांचे प्रभुत्व आणि त्यामधील झालेल्या स्थित्यंतर महाराष्ट्राच्या सत्तेच्या राजकारणामध्ये कसा प्रभाव घातलेला आहे हे त्यांनी आपल्या विचारातून व्यक्त केले. महाराष्ट्राच्या राजकारणामध्ये काँग्रेसचे प्रभुत्व संपल्यानंतर बहुपक्षीय समीकरणे तयार झाली आहेत. ज्यामध्ये सामाजिक पातळीवर ही स्थित्यंतरे होताना दिसून येतात. त्याचा प्रभाव निवडणूकांमध्ये होताना आपल्याला दिसून येते. निवडणुकीचा अभ्यास करताना भारतातील लोकशाहीची व्याप्ती समजून घेणे आवश्यक आहे. परिस्थितीला समजून घेण्याकरिता सध्यातरी अभ्यास व तथ्यांच्या आधारावर नवीन सिद्धांतिक बांधणी काटेकोरपणे करणे हे महत्वाचे आहे. विद्यार्थ्यांनी फील्डमध्ये जाऊन तथ्य गोळा करण्याचे अनुभव घेणे. आवश्यक आहे. त्या आधारावर संशोधन प्रकल्प तयार करावे. असे राज्यशास्त्र विभागाचे प्रमुख डॉ. जांभुळकर यांनी आपल्या अध्यक्षीय भाषणातून विद्यार्थ्यांना संबोधित केले. या कार्यक्रमाचे संचालन विभागातील प्राध्यापक डॉ. प्रमोद काणेकर यांनी केले तर आभार प्रा. किशोर नैताम यांनी मानले. या विशेष व्याख्यानाच्या यशस्वीतेसाठी विभागातील डॉ. अतुल मून, प्रा. प्रज्ञानंद माटे, इशिका पिंपळकर, पंकज सोमकुवार यांचे महत्वाचे योगदान लाभले.

संविधान दिन कार्यक्रम

संविधानाने दिलेल्या अधिकाराबाबत जागरूक व्हा
विद्यार्थी विकास विभाग प्रभारी संचालक डॉ. विजय खंडाळ यांचे आवाहन
ललित कला विभाग व छंद मंदिर येथे संविधान कला महोत्सव

भारतीय संविधानाने दिलेल्या अधिकाराबाबत जागरूक होण्याचे आवाहन राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे ज्ञानस्तोत्र केंद्र संचालक तथा विद्यार्थी विकास विभाग प्रभारी संचालक डॉ. विजय खंडाळ यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचा ललित कला विभाग व छंद मंदिर आणि संकल्प शिक्षण संस्था नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने संविधान कला महोत्सव रविवार, दिनांक २४ नोव्हेंबर २०२४ रोजी ललित कला विभाग येथे पार पडला. या कला महोत्सवाचे उद्घाटन करताना डॉ. खंडाळ मार्गदर्शन करीत होते.

माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे यांच्या मार्गदर्शनाखाली विद्यार्थी विकास विभाग प्रभारी संचालक डॉ. विजय खंडाळ यांनी कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान भूषविले.

कार्यक्रमाला महोत्सवाचे समन्वयक ललित कला विभाग प्रमुख डॉ. संयुक्ता थोरात व संकल्प शिक्षण संस्था नागपूरचे संचालक डॉ. प्रशांत तांबे यांची उपस्थिती होती. यावेळी पुढे बोलताना डॉ. खंडाळ यांनी उपस्थित विद्यार्थ्यांना संविधानाचे महत्त्व समजावून सांगितले. संविधानाने प्रत्येक भारतीय नागरिकाला दिलेल्या अधिकाराची माहिती प्रत्येक विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचावी म्हणून या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आल्याचे सांगितले. संविधान प्रास्ताविकेबाबत त्यांनी विस्तृत विवेचन केले. सोबतच विद्यापीठाच्या वतीने आयोजित होत असलेल्या युवा महोत्सवात विद्यार्थ्यांना त्यांचे कलागुण सादर करण्यासाठी एक चांगले व्यासपीठ मिळत असल्याची माहिती दिली. संविधान कला महोत्सवाच्या निमित्ताने आयोजित चित्रकला व पथनाट्य स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थ्यांना शुभेच्छा दिल्या. यावेळी डॉ. प्रशांत तांबे यांनी मार्गदर्शन करताना भारतीय संविधान निर्मितीच्या इतिहासाबाबत माहिती दिली. कार्यक्रमाच्या समन्वयक तथा ललित कला विभाग प्रमुख डॉ. संयुक्ता थोरात यांनी भारतीय संविधानाची माहिती प्रत्येक विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचावी या उद्देशाने या महोत्सवाचे आयोजन होत असल्याचे सांगितले.

संविधान कला महोत्सवाच्या निमित्ताने चित्रकला व पथनाट्य स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले. चित्रकला स्पर्धेत १० ते १२ या वयोगटात स्त्रिती नितीन पाटील हिने प्रथम क्रमांक, भावेश एस. रायबोले याने द्वितीय तर अभिनय अंबोडे याने तृतीय क्रमांक प्राप्त केला. १३ ते १५ वर्षे वयोगटात प्रथम क्रमांक आनंदीता, द्वितीय क्रमांक अनुराग डी. वरघणे तर तृतीय क्रमांक युगांत एस. रायबोले याने प्राप्त केला. १६ वर्षे वरील वयोगटाच्या स्पर्धेत दिव्या प्रकाश चव्हाण हिने प्रथम क्रमांक, प्रांजु झाडे हिने द्वितीय तर गुंजन ठाकरे हिने तृतीय क्रमांक प्राप्त केला. चित्रकला स्पर्धेत तीनही वयोगटात एकूण ६० स्पर्धकांनी सहभाग घेतला होता. पथनाट्य स्पर्धेत बॅरि. शेषराव वानखेडे शिक्षण महाविद्यालयाच्या चमूने प्रथम क्रमांक तर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महाविद्यालय दीक्षाभूमीने द्वितीय क्रमांक प्राप्त केला. पथनाट्य स्पर्धेत ७ संघांनी सहभाग घेतला होता. पुरस्कार वितरण समारंभ जबलपूर येथील माजी विभागीय आयुक्त श्री समान शेखर तसेच विद्यापीठाचे सांस्कृतिक समन्वयक श्री. प्रकाश शुक्ला यांच्या प्रमुख उपस्थितीत पार पडला. या कार्यक्रमात स्पर्धेतील विजेत्यांना पुरस्कार प्रदान करण्यात आले. चित्रकला स्पर्धेचे परीक्षक म्हणून डॉ. सदानंद चौधरी, श्री विजय जथे व श्री हर्षद साल्ते यांनी कार्य बघितले. पथनाट्य स्पर्धेचे परीक्षण श्री विजय जथे, श्री हर्षद साल्ते व श्री पियुष धुमकेकर यांनी केले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी विद्यापीठाचा ललित कला विभाग व छंद मंदिर संकल्प शिक्षण संस्था नागपूर तसेच मुहूर्त २१ चे सदस्य शिक्षक व कर्मचाऱ्यांनी सहकार्य केले.

भारताचे संविधान महान - डॉ. सच्चिदानंद फुलेकर राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात संविधान दिन कार्यक्रम

जगात सर्वात मोठा लोकशाही देश असलेल्या भारताचे संविधान महान असून त्याला समजणे आवश्यक असल्याचे प्रतिपादन डॉ. सच्चिदानंद फुलेकर यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या वतीने छत्रपती शिवाजी महाराज प्रशासकीय परिसरातील दीक्षांत सभागृहात मंगळवार, दिनांक २६ नोव्हेंबर २०२४ रोजी संविधान दिन कार्यक्रम पार पडला. या कार्यक्रमात प्रमुख अतिथी म्हणून डॉ. फुलेकर मार्गदर्शन करीत होते. यावेळी कार्यक्रमात भारतीय संविधानाच्या प्रास्ताविकेचे सामूहिक वाचन करण्यात आले.

माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे यांच्या मार्गदर्शनाखाली कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान मानव विज्ञान विद्याशाखा अधिष्ठाता डॉ. शामराव कोरेटी यांनी भूषविले. यावेळी प्रमुख अतिथी म्हणून कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, व्याख्याते म्हणून डॉ. सच्चिदानंद फुलेकर, विद्यार्थी विकास विभाग प्रभारी संचालक डॉ. विजय खंडाळ यांची उपस्थिती होती. यावेळी पुढे मार्गदर्शन करताना डॉ. फुलेकर यांनी संविधान निर्मितीची प्रक्रिया आणि तत्कालीन परिस्थितीची माहिती दिली. मसुदा समितीचे अध्यक्ष भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांना घटना समितीवर येण्याकरिता निवडणुकीत कशाप्रकारे पराभवाचा सामना करावा लागला. घटना समितीवर आल्यानंतर समितीचे प्रभारी अध्यक्ष सच्चिदानंद सिन्हा यांनी बोलण्याची संधी दिल्याने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी पहिल्याच भाषणात सर्वांची मने जिंकून घेतली. अत्यंत कमी कालावधीत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी जगातील सर्वात मोठी लोकशाही असलेले तसेच जाती- धर्म आदी विविधता असलेल्या भारताचे लिखित संविधान तयार केल्याची माहिती दिली. आज या घटनेला ७५ वर्ष होत असून संपूर्ण देशात अमृत महोत्सवी वर्ष साजरे केले जात आहे. भारतीय संविधानाने नागरिकांना स्वातंत्र्य, समानता, बंधुता आदी विविध प्रकारचे मूलभूत अधिकार दिले आहे. भारतीय संविधानात देशातील प्रत्येक

घटकाबाबत विचार करण्यात आला असून त्यामुळे संविधानाचे विचारपूर्वक अध्ययन केले पाहिजे असे डॉ. फुलेकर म्हणाले. सोबतच त्यांनी संविधानाविषयी विस्तृत माहिती दिली. अध्यक्षीय भाषण करताना अधिष्ठाता डॉ. शामराव कोरेटी यांनी भारत देश हा विविधतेने नटलेला असून येथील प्रत्येक नागरिकाला न्याय देण्याचा प्रयत्न संविधानाने केला आहे, असे सांगितले. प्रास्ताविकेच्या सुरुवातीलाच असलेला 'आम्ही भारताचे लोक...' हा शब्द अनेक चर्चा मतदानानंतर स्वीकारण्यात आला असे त्यांनी यावेळी सांगितले. सव्वाशे पेक्षा अधिक दुरुस्त्या झाल्या असल्या तरी मूळ घटनेला कोणी हात लावू शकत नाही, हे संविधानाचे वैशिष्ट्य आहे. सोबतच संविधान हे भारताचे सामर्थ्य असल्याचे डॉ. कोरेटी म्हणाले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक सांस्कृतिक समन्वयक श्री प्रकाश शुक्ला यांनी केले तर आभार कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांनी मानले. कार्यक्रमाला विविध प्राधिकारणीचे सदस्य, सर्व विद्याशाखांचे अधिष्ठाता, सांविधिक अधिकारी, विविध शैक्षणिक विभागांचे प्रमुख, शिक्षक, अधिकारी, कर्मचारी व विद्यार्थ्यांची उपस्थिती होती.

संविधानिक मूल्यांची रुजवणूक करणे आवश्यक

वसंतराव नाईक शासकीय समाज विज्ञान संस्थेचे
डॉ. अनिल बनकर यांचे प्रतिपादन
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अध्यासन व विचारधारा
विभागात संविधान दिवस निमित्त व्याख्यान

भारतीय संविधानिक मूल्यांची मानसिक रूपाने रुजवणूक करणे आवश्यक असल्याचे प्रतिपादन वसंतराव नाईक शासकीय समाज विज्ञान संस्थेतील राज्यशास्त्र विभागाचे सहयोगी प्राध्यापक डॉ. अनिल बनकर यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अध्यासन व विचारधारा विभागात ७५ व्या संविधान दिवसानिमित्त मंगळवार, दिनांक २६ नोव्हेंबर २०२४ रोजी व्याख्यान पार पडले. यावेळी डॉ. बनकर मार्गदर्शन करीत होते.

माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे यांच्या मार्गदर्शनाखाली व्याख्यान कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अध्यासन व विचारधारा विभाग प्रमुख डॉ. अविनाश फुलझेले यांनी भूषविले. व्याख्याते म्हणून वसंतराव नाईक शासकीय समाज विज्ञान संस्थेतील राज्यशास्त्र विभागाचे सहयोगी प्राध्यापक डॉ. अनिल बनकर यांची उपस्थिती होती. 'भारतीय संविधानाची ७५ वर्षांची वाटचाल' या विषयावर पुढे बोलताना डॉ. बनकर यांनी भारतीय सामाजिक व्यवस्थेत बऱ्याच प्रमाणात बदल झाला. मात्र, विविध धर्माचे मान्यतांचे लोक असून देखील येथील संविधान बदलले गेले नाही, याकडे लक्ष वेधले. यावरूनच भारतीय संविधानाचा आराखडा निर्माण करताना तो बारकाईने तयार केला गेला याची जाणीव होते. याउलट एकच धर्म असलेल्या देशात मध्ये निर्माण केलेले संविधान बदल झाल्याचे दिसते. एकधर्मी राष्ट्र असल्याने तो देश टिकेल? याची शाश्वती नाही, असे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे वक्तव्य खरे ठरलेले दिसते, असे डॉ. बनकर म्हणाले.

प्राचीन भारतातूनच संसदीय लोकशाही हे तत्व घेतले आहे. समानते बरोबरच धर्मनिरपेक्ष या तत्त्वाचाही अवलंब केला तर देशातील लोकशाही टिकून राहील. धार्मिकता, हुकूमशाही या तत्त्वांमुळे अराजकता निर्माण होईल. देशातील स्थिती बिघडल्याचे अनेक उदाहरणे त्यांनी दिले. स्त्रिया, दलित आणि समाजातील दुर्बल घटकांच्या विकासाकरिता त्यांनी बऱ्याच तरतुदी केल्या आहेत. या तुलनेतच भारतामध्ये महिलांना राष्ट्रपती, त्याचबरोबर प्रधानमंत्री पद भूषवले आहे. हेही केवळ ७५ वर्षांतच शक्य झाले, हे भारतीय संविधानाचे सामर्थ्य असल्याचे डॉ. बनकर म्हणाले.

अध्यक्षीय भाषण करताना डॉ. अविनाश फुलझेले यांनी संविधानाच्या उद्देश पत्रिकेतील समता, स्वातंत्र्य व बंधुत्व ची देशाला खरी गरज असल्याचे सांगून देशात बंधुत्वाची भावना निर्माण केली तर बंधुत्व हे देशातील समता व स्वातंत्र्याचे रक्षण करेल असे, सांगितले. कार्यक्रमाचे संचालन भीमराव फुसे तर आभार दिलीपकुमार लेहगावकर यांनी मानले. कार्यक्रमाला डॉ. रमेश शंभरकर, डॉ. सुभाष नगराळे, प्रा. मंगेश जुनघरे, प्रा. प्रीती वानखेडे, प्रा. प्रमोद चिमूरकर, डॉ. प्रकाश राठोड विभागातील शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

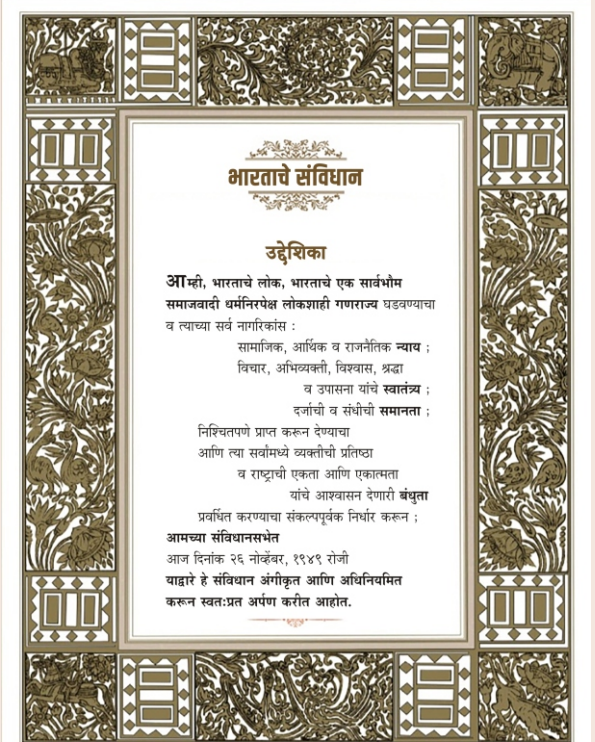
भारतीय संविधान केवल एका पिढीसाठी मर्यादित नाही

विधी विभाग प्रमुख डॉ. पायल ठावरे यांचे प्रतिपादन
पदव्युत्तर राज्यशास्त्र विभागात विशेष व्याख्यान

भारतीय संविधान हे केवळ एका पिढीसाठी मर्यादित नाही, असे प्रतिपादन राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर विधी विभाग प्रमुख डॉ. पायल ठावरे यांनी केले. विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर राज्यशास्त्र विभागात संविधान दिनानिमित्त “अंडरस्टँडिंग फॅब्रिक ऑफ इंडियन कन्स्टिट्यूशन” या विषयावर बुधवार, दि. २७ नोव्हेंबर २०२४ रोजी विशेष अतिथी व्याख्यान पार पडले. यावेळी डॉ. ठावरे मार्गदर्शन करीत होत्या.

माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशांत बोकारे यांच्या मार्गदर्शनाखाली कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. विकास जांभूळकर यांनी भूषविले तर प्रमुख वक्त्या म्हणून पदव्युत्तर विधी विभाग प्रमुख डॉ. पायल ठावरे यांची उपस्थिती होती. यावेळी पुढे बोलताना भारतीय संविधान हे दुसऱ्या संविधानाची कॉपी नसून ती इतर संविधानाचा अभ्यास करून व समजून घेऊन भारतीय परिस्थितीला अनुसरून तयार केलेला दस्तावेज असल्याची माहिती डॉ. ठावरे यांनी दिली. राष्ट्र उभारणीत भारतीय संविधान महत्त्वाचा पाया आहे. भारतीय स्वातंत्र्य लढ्याचे उद्दिष्टे आणि स्वातंत्र्य सैनिकांची स्वप्ने उलगडत, भारतीय संविधानाच्या निर्मिती प्रक्रियेत स्वातंत्र्य सैनिकांच्या संघर्षाचे प्रतिबिंब कसे दिसून येते, यावर त्यांनी प्रकाश टाकला. भारतीय संविधान हा अमर, जीवंत आणि स्मारकिय दस्तावेज आहे. संविधान प्रत्येक भारतीयाला स्वीकृत वाटतो, कारण त्यामध्ये विविध संघर्षांवर एकात्मतेने मात करण्याचे सामर्थ्य असल्याचे त्यांनी सांगितले. भारतीय संविधानाचा आत्मा कलम २१ मध्ये असल्याचे सांगितले. ज्यामध्ये व्यक्तीच्या जीवनाचे आणि स्वातंत्र्याचे संरक्षण समाविष्ट आहे. स्वातंत्र्य हे सर्वसमावेशक असून, प्रत्येक व्यक्तीच्या हक्कांचे रक्षण करण्यासाठी अत्यंत महत्त्वाचे आहे, असे त्यांनी विविध उदाहरणांच्या माध्यमातून स्पष्ट केले. संविधानाचे लवचिक आणि कठोर स्वरूप विद्यार्थ्यांना डॉ. ठावरे यांनी समजावून सांगत भारतीय सुरक्षा न्यायालयाची भूमिका कशी महत्त्वाची आहे, यावर सखोल मार्गदर्शन केले. त्यांनी संविधानाच्या लवचिकतेमुळे बदलत्या परिस्थितीत तो अधिक प्रासंगिक कसा ठरतो, यावरही भर दिला. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख

डॉ. विकास जांभूळकर यांनी मार्गदर्शन करताना संविधान हे केवळ एका पिढीसाठी नसून प्रत्येक पिढीसाठी मार्गदर्शक असल्याचे सांगितले. समाजामध्ये होणाऱ्या बदलानुसार संविधानामध्ये बदल करण्याची तरतूद करण्यात आली आहे, तर काही बाबी संदर्भात राजकीय परिस्थितीची जाण ठेवून घटनाकारांनी तेवढेच कठोर बनविले आहे, असे सांगितले. संविधानाच्या लवचिक आणि कठोर स्वरूपावर प्रकाश टाकला. संविधानाचे पावित्र्य, त्यातील समानता, स्वातंत्र्य आणि न्यायाची हमी यावर भर देत संविधान समाजाच्या बदलत्या गरजेनुसार प्रवृत्त होत राहते, असे त्यांनी सांगितले. संविधान हा भारतीय विविधतेत एकतेचा मुख्य आधार असून, देशाच्या प्रगतीसाठी त्याचे पालन करणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी अधोरेखित केले. प्रास्ताविकेचे वाचन डॉ. भूपेंद्र घरत यांनी केले. कार्यक्रमाचे संचालन प्रा. किशोर नैताम यांनी केले तर आभार प्रा. रायन महाजन यांनी मानले. या विशेष व्याख्यानाच्या यशस्वीतेसाठी विभागातील डॉ. अतुल मून, इशिका पिंपळकर, प्रा. प्रज्ञानंद माटे, प्रा. प्राची वासनिक, प्रियंका गावडे, प्रा. सचिन चापके व सर्व प्राध्यापकांचे महत्त्वाचे योगदान लाभले.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

पदव्युत्तर लोकप्रशासन विभागात संविधान दिवस

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर लोक प्रशासन आणि स्थानिक स्वराज्य विभागात शनिवार, दिनांक ३० नोव्हेंबर २०२४ रोजी संविधान दिवस कार्यक्रम पार पडला. यानिमित्ताने अतिथी व्याख्यान आयोजित करण्यात आले.

माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे यांच्या मार्गदर्शनाखाली

अध्यक्षस्थान मानव विज्ञान विद्याशाखा अधिष्ठाता डॉ. शामराव कोरेटी यांनी भूषविले. प्रमुख वक्ते म्हणून राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. विकास जांभुळकर, पदव्युत्तर विधी विभाग प्रमुख डॉ. पायल ठावरे तर कार्यक्रमाचे आयोजक लोकप्रशासन आणि स्थानिक स्वराज्य विभाग प्रमुख डॉ. जितेंद्र वासनीक यांची उपस्थिती होती. कार्यक्रमाची सुरुवात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमा पुष्पांजली अर्पण करून करण्यात आली. त्यानंतर भारतीय संविधानाच्या प्रास्ताविकेचे वाचन करण्यात आले. प्रास्ताविकेचे वाचन श्री रमण शिवांकर यांनी केले.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक करताना डॉ. जितेंद्र वासनीक यांनी भारतीय संविधानाचे महत्त्व सांगितले. संविधान हे एक संवादात्मक दस्तऐवज असून त्याची योग्य समज आणि अंमलबजावणी आवश्यक आहे. जेणेकरून भारताच्या प्रगतीशील विकासाच्या बाबी सुकर होतील, असे डॉ. वासनीक म्हणाले. राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. विकास जांभुळकर यांनी संविधानातील राज्य धोरणाच्या निर्देशक तत्वांचे महत्त्व सांगितले. या तत्वांची जनतेत जागरूकता वाढवली पाहिजे. त्यामुळे एक न्याय्य आणि समान समाज निर्माण होईल. एक प्रभावी सार्वजनिक धोरण तयार करण्याचा मार्ग सुकर होईल. न्यायिकदृष्ट्या सक्षम, प्रशासनिकदृष्ट्या योग्य, सामाजिकदृष्ट्या स्वीकार्य आणि आर्थिकदृष्ट्या व्यवहार्य असेल, डॉ. जांभुळकर म्हणाले.

पदव्युत्तर विधी विभाग प्रमुख डॉ. पायल ठावरे यांनी लिंगभेदाचे मुद्दे विस्ताराने मांडले. त्यांनी संविधानातील अनुच्छेद १४, १५, १६, २१ आणि २५ यांचा उल्लेख करून प्रत्येक व्यक्तीच्या समस्यांचे महत्त्व स्पष्ट केले. त्यात महिलांचा, मुलांचा, पुरुषांचा, तृतीयपंथींचा आणि इतर घटकांचा समावेश आहे. या सर्व घटकांना योग्य समाधान देणे हे संविधान निर्मात्याला खरी श्रद्धांजली ठरेल, असे त्यांनी सांगितले.

अधिष्ठाता डॉ. शामराव कोरेटी यांच्या अध्यक्षीय भाषणात शहरी आणि ग्रामीण भागातील लोकांच्या विविधतेला जोडण्याचे महत्त्व सांगितले. आदिवासी लोक जे राज्य धोरणाचे निर्देशक तत्त्व त्यांच्या जीवनशैलीत अंमलात आणतात. त्यांच्याकडून शहरी लोकांनी शिकलं पाहिजे, जेणेकरून शाश्वत जीवनशैलीचा आदानप्रदान होईल, असे डॉ. कोरेटी म्हणाले. संविधान एक जिवंत दस्तऐवज आहे, आणि त्याच्या अंमलबजावणीसाठी त्याला खुले आणि रचनात्मक दृष्टिकोन देणे आवश्यक आहे, असे ते म्हणाले. कार्यक्रमाच्या शेवटी उपस्थितांनी विचारलेल्या प्रश्नांना अतिथींनी उत्तर दिली. कार्यक्रमाचे संचालन श्री. श्रीवर्धन केकाटपुरे यांनी केले तर प्रदर्शन हितेश्री दंभरे यांनी मानले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीरेसाठी डॉ. सुप्रिया डेव्हिड, डॉ. धर्मेन्द्र तुर्कर, श्री. अंकुश मिरथे आणि कार्यालयीन कर्मचारी संदीप बोरकर यांचे सहकार्य अत्यंत महत्त्वाचे ठरले.

भाषा आपल्या सांस्कृतिक वारशाचे प्रतीक

जेएनयूच्या भारतीय भाषा केंद्राचे
प्रमुख डॉ. सुधीर प्रताप सिंह
यांचे प्रतिपादन

पदव्युत्तर हिंदी विभागात विशेष व्याख्यान

भाषा आपल्या सांस्कृतिक वारशाचे प्रतीक असल्याचे प्रतिपादन जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठाच्या भारतीय भाषा केंद्राचे प्रमुख डॉ. सुधीर प्रताप सिंह यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर हिंदी विभागाच्या वतीने 'विकसित भारत@२०२४ : भारतीय भाषांची भूमिका' या विषयावर बुधवार, दि. २७ नोव्हेंबर २०२४ रोजी विशेष व्याख्यान पार पडले. यावेळी डॉ. सुधीर प्रताप सिंह मार्गदर्शन करीत होते. माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे यांच्या मार्गदर्शनाखाली कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान हिंदी विभाग प्रमुख डॉ. मनोज पांडे यांनी भूषविले. कार्यक्रमाला प्रमुख अतिथी म्हणून दिल्ली येथील जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठाच्या भारतीय भाषा केंद्राचे प्रमुख डॉ. सुधीर प्रताप सिंह, सहयोगी प्राध्यापक डॉ. संतोष गिरहे यांची उपस्थिती होती.

यावेळी पुढे बोलताना भाषा केवळ अभिव्यक्तीचे माध्यमच नव्हे तर भारताला विकसित राष्ट्र बनविण्यासाठी भाषेची अत्यंत महत्त्वपूर्ण भूमिका असल्याचे डॉ. सिंह म्हणाले. भारतातील सर्व बोली आणि भाषांच्या वांशिक चेतनेच्या गाभ्यामध्ये भारतीयत्वाची भावना आहे. भाषेशिवाय ज्ञानाचा कोणताही परिमाण पूर्ण होऊ शकत नाही, असे ते म्हणाले. स्वातंत्र्यानंतर भाषेच्या आधारावर राज्यांची रचना करण्यात आली. त्यामुळे भाषा हा राजकीय मुद्दा बनला आहे. मात्र, राष्ट्रीय एकात्मता हा भारतीय भाषांचा गाभा आहे. त्यामुळे सर्व राजकीय हितसंबंध असूनही राष्ट्रीय एकात्मता अबाधित आहे. भाषांचे महत्त्व ओळखून सरकारने नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात भारतीय भाषांमध्ये शिक्षणाची तरतूद केली आहे, असे डॉ. सिंह म्हणाले.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक करताना हिंदी विभाग प्रमुख डॉ. मनोज पांडे यांनी आज अनेक भारतीय भाषा नामशेष होत असल्याचे सांगितले. भाषा नामशेष होण्याचा अर्थ ज्ञान, अनुभव आणि संवेदना नामशेष होणे आहे. भारतीय भाषांचे जतन आणि सुधारणा करूनच भारतीयत्वाची भावना जोपासली जाऊ शकते. भाषा या आपल्या अस्मितेचे प्रतिबिंब आहेत, परंतु आपल्या मर्यादा नाहीत. राष्ट्रीय एकात्मता ही भारतीय भाषांची महत्त्वाची भूमिका आहे, असे डॉ. पांडे म्हणाले. आभार व्यक्त करताना हिंदी विभागातील सहयोगी प्राध्यापक डॉ. संतोष गिरहे यांनी भारतीय भाषांचे संरक्षण आणि संवर्धना करण्यासाठी मातृभाषेतून शिक्षण देण्याची आवश्यकता व्यक्त केली. कार्यक्रमाचे संचालन डॉ. लखेश्वर चंद्रवंशी यांनी केले. कार्यक्रमाला डॉ. सुमित सिंह, डॉ. एकादशी जैतवार, डॉ. कुंजन लिलहारे, प्रा. जागृती सिंह, प्रा. दामोदर द्विवेदी, प्रा. विनय उपाध्याय, ज्ञानेश्वर भेलकर, आकांक्षा बांगर यांच्यासह संशोधक व विद्यार्थ्यांची उपस्थिती होती.

यश नरड यांची DST इन्स्पायर फेलोशिपसाठी निवड

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या भौतिकशास्त्र विभागातील संशोधक विद्यार्थी यश देवानंद नरड यांची २०२४ या शैक्षणिक सत्रात विज्ञान व तंत्रज्ञान विभाग, नवी दिल्लीच्या इन्स्पायर फेलोशिपसाठी निवड झाली आहे. शैक्षणिक सत्र २०२४ मध्ये विद्यापीठ परीसरातून यश नरड या एकमात्र विद्यार्थ्यांची इन्स्पायर फेलोशिपसाठी झालेली निवड हा राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाला मोठा बहुमान आहे.

यश हा भौतिकशास्त्र विभागातील डॉ. संजय ढोबळे यांचा मार्गदर्शनात संशोधक विद्यार्थी म्हणून एलईडी व सोलर सेलची कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी पेरोव्स्काइट मटेरियलचे नाविन्यपूर्ण निर्माण व त्यांची उपयोगिता सिद्ध करण्यासाठी कार्यरत आहे. त्यामुळे एलईडी व सोलर सेलचे कार्यक्षमता वाढल्यामुळे विजेचे बचत व निर्मिती होणार आहे. हे आजच्या विजेच्या तुटवळ्यामध्ये फार मोठे संशोधनाचे योगदान राहणार आहे.

यश नरडला DST ची इन्स्पायर फेलोशिप मिळाल्याबद्दल विद्यापीठाचे माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकरे, प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, भौतिकशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. ओमप्रकाश चिमनकर, मार्गदर्शक डॉ. संजय ढोबळे व इतर प्राध्यापक व संशोधकांनी अभिनंदन व्यक्त केले आहे. यश आपल्या यशाचे श्रेय आई-वडिलांना देतो.

विद्यापीठ इन्क्यूबीन फाउंडेशनमध्ये दिवाळी मिलन माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकरे यांनी दिल्या शुभेच्छा

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या इन्क्यूबीन फाउंडेशनमध्ये दिवाळी मिलन सोहळा नुकताच पार पडला. माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकरे यांनी सर्व स्टार्टअप करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दिवाळीच्या शुभेच्छा दिल्या.

या कार्यक्रमांमुळे नवीन स्टार्टअप करू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना थेट कुलगुरू महोदयांशी चर्चा करण्याची संधी मिळाली. या कार्यक्रमाच्या वेळी प्रभारी कुलगुरू डॉ. बोकरे यांनी इन्क्यूबीन फाउंडेशनच्या माध्यमातून होत असलेल्या नवीन स्टार्टअपची माहिती घेतली. तसेच नाविन्यपूर्ण संशोधन करण्याचे आवाहन विद्यार्थ्यांना केले. विविध संस्था तसेच उद्योगांच्या माध्यमातून अनेक नवीन प्रकल्पांना या इन्क्यूबेशन केंद्राच्या सहाय्याने चालना मिळेल असे कुलगुरूंनी सांगितले. विद्यार्थ्यांमध्ये उद्योजक होण्यासाठी विद्यापीठ वातावरण निर्मिती तसेच उत्कृष्ट व्यासपीठ

विद्यार्थ्यांना देत असल्याचे कुलगुरू म्हणाले. या कार्यक्रमाने संस्थेतील नवोपक्रम आणि उद्योजकतेला प्रोत्साहन देण्याचा नवीन आयाम निर्माण झाला आहे. यावेळी आयआयएल प्रभारी संचालक डॉ. निशिकांत राऊत, इन्क्युबेन फाऊंडेशनचे संचालक डॉ. अभय देशमुख, सीईओ प्रियंका राजावत, इन्क्युबेशन मॅनेजर श्री योगेश कुंटे, तांत्रिक सहाय्यक कर्मचारी श्री योगेश व्यास यांची उपस्थिती होती.

क्रीडा व सांस्कृतिक

तलवारबाजीत मंजिरी तांबेला कांस्यपदक अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ स्पर्धेत यश

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाची खेळाडू कु. मंजिरी तांबे हिने जम्मू विद्यापीठ जम्मू येथे सुरू असलेल्या अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ तलवारबाजी स्पर्धेत फाईल या वैयक्तिक गटात कांस्यपदक प्राप्त केले आहे. अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ तलवारबाजी स्पर्धा जम्मू येथे ६ ते १० नोव्हेंबर दरम्यान जम्मू येथे होत आहे. या स्पर्धेत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ संलग्नित भंडारा येथील जे. एम. पटेल कॉलेज मधील मंजिरी ही विद्यार्थिनी आहे. भंडारा जिल्ह्यातील खेळो इंडिया तलवारबाजी प्रशिक्षण केंद्रात मंजिरी प्रशिक्षण घेत आहे. अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ तलवारबाजी स्पर्धेत वैयक्तिक गटात फाईल प्रकारात कांस्यपदक प्राप्त करणाऱ्या मंजिरीचे माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण मंडळ प्रभारी संचालक डॉ. विशाखा जोशी यांच्यासह सदस्यांनी अभिनंदन केले आहे.

'इंद्रधनुष्य' महोत्सवासाठी विद्यापीठ चमू रवाना प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे यांनी दाखविली हिरवी झेंडी

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाची चमू इंद्रधनुष्य महाराष्ट्र राज्य आंतर विद्यापीठ सांस्कृतिक महोत्सवासाठी रवाना झाली आहे. अकोला येथील डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठात इंद्रधनुष्य सांस्कृतिक महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले आहे. विद्यापीठ सांस्कृतिक चमूला माननीय प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे यांनी हिरवी झेंडी दाखवित बुधवार, दिनांक ६ नोव्हेंबर २०२४ रोजी रवाना केले. यावेळी राष्ट्रीय सेवा योजना संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे व विद्यार्थी विकास विभाग प्रभारी संचालक डॉ. विजय खंडाळ यांची उपस्थिती होती.

विद्यापीठाच्या चमूमध्ये शास्त्रीय एकल गायनामध्ये राधा ठेंगडी, उपशास्त्रीय संगीताकरिता तेजस्विनी खोडतकर, शास्त्रीय वादन चमूत सुयोग देवलकर आणि निधी भालेराव, सुगम संगीताच्या चमूत आयुषी देशमुख, राधा ठेंगडी, तेजस्विनी खोडतकर, आयुषी देशमुख आणि इंद्रायणी इंद्रकर; समूहगीतात निधी रानडे, निधी इंगळे, सुयोग देवलकर आणि निधी भालेराव यांचा समावेश आहे. पाश्चिमात्य एकल गायनात क्षितीज मेश्राम, पाश्चिमात्य एकल वादनात जोश लाल, लोकगीत गायनात सुयोग देवलकर, निधी भालेराव, याद्विक बंगाले, मधुर बक्षी, समीक्षा परचाके यांचा, तर पाश्चिमात्य समूह गायनात क्षितीज मेश्राम, आदी रिंगे, अनुज गुप्ता, अमनाडा सायमन्स, अक्स बेंजामिन, धनश्री आणि जोश लाल यांचा समावेश आहे. शास्त्रीय नृत्यात कल्याणी चिकुलवार, तर नाट्य चमूत शशांक रहांगडाले, मोहित सरकार, युगलहंस मरकम, चिराग शुक्ला, शिफा अन्सारी, नंदिनी नहाते आणि तानिया पंडित विद्यापीठाचे प्रतिनिधित्व करतील. नकला प्रकारात ब्रायन डोंगरदिवे, वादविवादात मेहंदी शेख आणि विशाल खर्चवाल, तर प्रश्नमंजुषेत प्रथमेश लांजेवार, अनुष्का नाग आणि निर्मित लंगडे यांचा समावेश आहे. चित्रकला गटात रणजीत वानखडे, मृणाली कांबळे, हर्षल लिखार आणि अपूर्वा ताकसांडे यांच्या सह अन्य कलावंत विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे. इंद्रधनुष्य स्पर्धेत सहभागी होणाऱ्या विद्यापीठाच्या चमूला माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, विद्यार्थी विकास विभाग संचालक डॉ. विजय खंडाळ यांच्यासह शिक्षक, अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी शुभेच्छा दिल्या आहेत.

'आव्हान' शिबिरासाठी विद्यापीठ चमू रवाना

प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे
यांनी दाखविली हिरवी झेंडी

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ अमरावती येथे आयोजित 'आव्हान चान्सलर्स ब्रिगेड २०२४' महाराष्ट्र राज्य आंतर विद्यापीठ आपत्ती पूर्वतयारी प्रशिक्षण शिबिरासाठी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाची चमू रवाना झाली आहे. महाराज बाग स्थित विद्यापीठाच्या छत्रपती शिवाजी महाराज प्रशासकीय परिसरात माननीय प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र

काकडे यांनी बुधवार दिनांक ६ नोव्हेंबर २०२४ रोजी हिरवी झेंडी दाखवित चमूला रवाना केले. यावेळी राष्ट्रीय सेवा योजना संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे व विद्यार्थी विकास विभाग प्रभारी संचालक डॉ. विजय खंडाळ यांची उपस्थिती होती.

'आव्हान चान्सलर्स ब्रिगेड २०२४' या महाराष्ट्र राज्य आंतरविद्यापीठ आपत्ती पूर्वतयारी प्रशिक्षण शिबिराचे ७ ते १६ नोव्हेंबर, २०२४ दरम्यान संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठात आयोजन करण्यात आले आहे. पुणे एनडीआरएफचे श्री संतोष सिंग यांच्या शुभहस्ते या शिबिराचे उद्घाटन होणार आहे. या शिबिरामध्ये २३ विद्यापीठांमधील ६०४ मुले व ४४४ मुली असे एकूण १०४८ विद्यार्थी सहभागी होणार आहे. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ परिक्षेत्रातील प्रत्येक जिल्ह्यातून २५ विद्यार्थ्यांची या शिबिरासाठी निवड करण्यात आली होती. यामध्ये १५ मुले तर १० मुलींचा समावेश आहे. या शिबिरात प्रशिक्षणार्थींना आपत्ती व्यवस्थापनाचे प्रशिक्षण एनडीआरएफ पुणे यांच्या चमूकडून देण्यात येणार आहे. प्रशिक्षणार्थींना अग्निसुरक्षा, अग्निरोधक, जंगलाची आग, भूकंप, ज्वालामुखी, भुस्खलन, सर्पदंश, ढगफुटी, चक्रीवादळ, जैविक व रासायनिक आपत्ती, आण्विक आपत्ती, पुरग्रस्त व्यवस्थापन, रोप रेस्क्यू, प्रथमोपचार, त्सुनामी अशा विविध आपत्ती व्यवस्थापनाचे धडे प्रशिक्षणातून दिले जाणार आहे. नऊ दिवस चालणाऱ्या या आपत्ती पूर्वतयारी प्रशिक्षण शिबिराचा समारोपीय समारंभ १६ नोव्हेंबर रोजी होणार आहे. शिबिरात सहभागी होणाऱ्या स्वयंसेवकांना माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, राष्ट्रीय सेवा योजना संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे, विद्यार्थी विकास विभाग प्रभारी संचालक डॉ. विजय खंडाळ, सांस्कृतिक समन्वयक श्री प्रकाश शुक्ला यांच्यासह शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी शुभेच्छा दिल्या.

विद्यापीठाचा तायकांडो (पुरुष व महिला) संघ घोषित गुरुनानक देव विद्यापीठ अमृतसर येथील स्पर्धेत होणार सहभागी

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचा तायकांडो पुरुष व महिला संघाची घोषणा क्रीडा व शारीरिक शिक्षण मंडळ प्रभारी संचालक डॉ. विशाखा जोशी यांनी केली आहे. अमृतसर येथील गुरुनानक देव विद्यापीठात आयोजित अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ तायकांडो स्पर्धेत दोन्ही संघ सहभागी होत आहे. माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे व मंडळाच्या सर्व सदस्यांनी खेळाडूंना पुढील स्पर्धेकरिता शुभेच्छा दिल्या आहेत.

तायकांडो पुरुष संघ : डॉ. हरिभाऊ आदमाने महाविद्यालय सावनेर येथील प्रतीक बोंभारे (५४ वर्ष वजन गटाखालील), श्री बिंझानी सिटी महाविद्यालय नागपूर येथील अभय ठाकूर (५८ वर्ष वजन गटाखालील), नाशिकराव तिरपुडे शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयाचा विशाल पूजदेकर (६३ वर्ष वजन गटा खालील), प्रियदर्शनी बी. अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचा ओम मोरशेट्टीवार (६८ वर्ष वजन गटाखालील) व मृणाल वानखेडे (८७ वर्ष वरील वजन गट), भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर येथील हिमांशू चव्हाण (७४ वर्ष वजन गटाखालील) व अभिषेक मोहिले (८० वर्ष वजन गटाखालील), रामदेवबाबा अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचा ऋषिकेश पांडे, राखीव खेळाडू म्हणून राजकमल तिडके महाविद्यालय मौदा येथील कीर्ती देवतळे (६० वर्ष वजन गटाखालील), नॅशनल फायर कॉलेज नागपूर येथील खुशाल गोतराणे (८० वर्ष वजन गटाखालील) यांचा समावेश आहे.

पुमसे वैयक्तिक प्रकार पुरुष : भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर येथील अभिषेक मोहिले तर राखीव म्हणून नागपूर शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय नागपूर येथील आदर्श चोपकर यांचा समावेश आहे. पूमसे सांघिक पुरुष संघात भिवापूर महाविद्यालयातील अभिषेक मोहिले, अल्पेश बावनकर हिमांशू चव्हाण यांचा समावेश आहे. पूमसे पुरुष- महिला संघामध्ये भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर येथील कु. कोमल बुराटकर व हिमांशू चव्हाण यांचा समावेश आहे. संघ व्यवस्थापक म्हणून डॉ. संतोष चौधरी तर प्रशिक्षक म्हणून तेजांकित भोंगाडे यांची निवड करण्यात आली आहे.

तायकांडो महिला संघ : डी. बी. विज्ञान महाविद्यालय गोंदिया येथील शिमन भालाभारे (४६ वर्ष वजन गटाखालील), जी.के. कॉलेज येथील विद्या नागपूर (४९ वर्ष वजन गटाखालील), भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर येथील कोमल बुरडकर (५३ वर्ष वजन गटाखालील), नागाजी महाराज एस. एस. महाविद्यालय नागपूर येथील विजया मेथ्राम (५७ वर्ष वजन गटाखालील), वैनगंगा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय साकोली येथील मुस्कान राठोड (६२ वर्ष वजन गटाखालील), नाशिकराव तिरपुडे शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयातील सायली अहलावाल (६५ वर्ष वजन गटाखालील), सिटी प्रीमियर कॉलेज नागपूर येथील अंजली कश्यप (७३ वर्ष वजन गटाखालील), सेवादल महिला महाविद्यालयातील वैष्णवी साहू (७३ वर्ष वजन गटा वरील), राखीव खेळाडू म्हणून एस. एन. मोर महाविद्यालय तुमसर येथील विधी देवनगन (५३ वर्ष वजन गटाखालील), डी.डी. भोयर महाविद्यालय मौदा येथील समीक्षा जंगले (५७ वर्ष वजन गटाखालील) यांचा महिला संघात समावेश आहे.

पूमसे : पूमसे वैयक्तिक महिला गटात कमला नेहरू महाविद्यालय नागपूर येथील येमिनी पुष्पपातोडे व राखीव म्हणून एस. एन. मोर महाविद्यालय तुमसर येथील निधी देवनगन यांचा समावेश आहे. पूमसे सांघिक गटात आर. एस. मुंडले महाविद्यालय नागपूर येथील सेजल परतेकी, रुतिका माने, वैष्णवी मानकर यांचा समावेश असून संघ व्यवस्थापक म्हणून डॉ. जी. वानखेडे तर प्रशिक्षक म्हणून भारती कनोजे जबाबदारी पार पाडणार आहे.

विद्यापीठाचा वेटलिफ्टिंग पुरुष संघ घोषित दक्षिण पश्चिम अंतर विद्यापीठ स्पर्धेत होणार सहभागी

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या वेटलिफ्टिंग पुरुष संघाची घोषणा क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग प्रभारी संचालक डॉ. विशाखा जोशी यांनी केली. आचार्य नागार्जून विद्यापीठ गुंटूर येथे ३० नोव्हेंबर ते ३ डिसेंबर २०२४ दरम्यान होणाऱ्या दक्षिण पश्चिम क्षेत्रीय आंतर विद्यापीठ स्पर्धेत विद्यापीठाचा संघ सहभागी होणार आहे. विद्यापीठाच्या संघामध्ये नॅशनल फायर कॉलेज नागपूर येथील नरेश कुमार (६७ किलो वजनगट), साकेत शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय गोंदिया येथील देवेंद्र गुर्जर (७३ किलो वजनगट), अग्निहोत्री अभियांत्रिकी महाविद्यालय वर्धा येथील यश बोरकर (८१ किलो वजनगट) व अनुप भोगले (१०९ किलो वजनगट) तर यशवंत महाविद्यालय वर्धा येथील तेजस सावळे (१०९ किलो वरील वजनगट) यांचा संघात समावेश आहे. विद्यापीठाच्या निवड झालेल्या संघाला माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांनी शुभेच्छा दिल्या आहे.

विद्यापीठ खो-खो महिला संघाची घोषणा - पश्चिम क्षेत्रीय खो-खो स्पर्धेत होणार सहभागी

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाची खो-खो महिला संघाची घोषणा क्रीडा व शारीरिक शिक्षण मंडळ प्रभारी संचालक डॉक्टर विशाखा जोशी यांनी केली आहे. बाँसवाडा येथील गोविंद गुरु आदिवासी विद्यापीठ येथे १६ ते १९ डिसेंबर २०२४ दरम्यान आयोजित पश्चिम क्षेत्रीय आंतर विद्यापीठ खो-खो स्पर्धेत विद्यापीठाचा संघ सहभागी होणार आहे.

खो-खो महिला संघामध्ये अरविंद बाबू देशमुख महाविद्यालय भारसिंगी येथील दिव्या सावरकर, रोशनी उमाठे, नबीरा महाविद्यालय काटोल येथील युक्ती वैद्य, नेहा पेठे, यशोदा उमाठे, चेतना सावरकर, समीक्षा गजबे, महिला महाविद्यालय नागपूर येथील रोहिणी दारो, नीलिमा पुडो, रेश्मा घावडे, मोनिका करणगामी, ईश्वर देशमुख शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयातील मोनिका कुलुरकर, मंजुली बेपी, यशवंत महाविद्यालय सेलू येथील दिशा ठाकरे, ज्योतिबा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय नागपूर येथील आरती पांडे यांचा तर राखीव खेळाडूंमध्ये यशवंत महाविद्यालय सेलू येथील आश्लेषा झोलेकर, नबीरा महाविद्यालय काटोल येथील मानसी सातफळे, श्री निकेतन कला व वाणिज्य महाविद्यालय नागपूर येथील गंगा पांचेश्वर, सेवादल महिला महाविद्यालय नागपूर येथील मेघा इंगळे, बॅरि. एस. के. वानखेडे महाविद्यालय मोहपा येथील तेजस्विनी भाकले, महिला महाविद्यालय नागपूर येथील वैष्णवी कुमरे यांचा समावेश आहे. निवड झालेल्या संघाला माननीय प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशान्त बोकारे, प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. राजेंद्र काकडे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण मंडळ प्रभारी संचालक डॉ. विशाखा जोशी व मंडळाच्या सर्व सदस्यांनी शुभेच्छा दिल्या आहे.

73rd, 74th Amendments revolutionary steps towards social democracy: J S Sahariya

Staff Reporter

"THE 73rd and 74th Amendment to the constitution were a revolutionary step towards social democracy of the country and transformed two-tier democratic system divided between Central and State Government into three-tier Panchayati Raj system," said J S Sahariya, former Election Commissioner, while speaking at a guest lecture on "Electoral Politics in Maharashtra" held at Department of Political Science of Rashtrasra Tukadoji Maharaj Nagpur University (RTMNU), Dr Vikas Jambhulkar, Head, Department of Political Science presided over the programme. Dr Mrudul Nile, in his address, shed light on conducting, formulation and analysis of

J S Sahariya delivering a guest lecture.

spoke about shifting dynamics of Power Politics in Maharashtra. He explained, "Power is an analytical tool for analysing political process by which changing power structure in Maharashtra can be understood."

Dr Jambhulkar advised the students to understand the vastness of Indian democracy before studying the election process. He appealed to the students to prepare research projects by collecting the facts through the field work.

सकाळ वृत्तसेवा

नागपूर, ता. १७ : राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर तत्त्वज्ञान विभागात पदव्युत्तर तत्त्वज्ञान विभाग, पदव्युत्तर समाजशास्त्र आणि सामाजिक कार्य विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने 'जीवनांतरही जीवन द्या' विषयावर अवयवदान जनजागृती कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. अवयवदान महत्त्व आणि त्यामागील जीवन बदलण्याच्या संधीची जाणीव लोकांपर्यंत पोहोचवण्याच्या उद्देशाने या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी कार्यक्रमात 'जीवनांतरही जीवन द्या' या विषयावर मान्यवरानी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाची सूचनात

सकाळ

इंजिनीअरिंगच्या अभ्यासक्रमात बदल 'सीईटी'चा पुढील वर्षाचा अभ्यासक्रम जाहीर

म. टा. खास प्रतिनिधी, मुंबई

२०२४-२५ या वर्षासाठीच्या इंजिनीअरिंग, बीबीए, बीबीएफ, फार्मसी अशा अभ्यासक्रमांच्या वेळापत्रकाच्या पूर्ण झाल्यावर शीतवार सत्राच्या सुरुवातीस परीक्षा करून घ्याव्यात असे निर्देश देण्यात आले. यावेळी इंजिनीअरिंग अभ्यासक्रमात 'सीईटी'चे बदल करण्यात आले आहे. इंजिनीअरिंग, फार्मसी विषयांच्या सामाजिक क्षेत्रात परीक्षा घ्याव्यात असे निर्देश देण्यात आले.

इंजिनीअरिंग, बीबीए, बीबीएफ, फार्मसी अशा अभ्यासक्रमांच्या वेळापत्रकाच्या पूर्ण झाल्यावर शीतवार सत्राच्या सुरुवातीस परीक्षा करून घ्याव्यात असे निर्देश देण्यात आले. यावेळी इंजिनीअरिंग अभ्यासक्रमात 'सीईटी'चे बदल करण्यात आले आहे. इंजिनीअरिंग, फार्मसी विषयांच्या सामाजिक क्षेत्रात परीक्षा घ्याव्यात असे निर्देश देण्यात आले.

नवे प्रकरण समाविष्ट करण्यात आले आहे. चुकीच्या प्रश्नांसाठी या वर्षाच्या परीक्षांमध्ये बदल करण्यात आला आहे. यावेळी इंजिनीअरिंग अभ्यासक्रमात 'सीईटी'चे बदल करण्यात आले आहे. इंजिनीअरिंग, फार्मसी विषयांच्या सामाजिक क्षेत्रात परीक्षा घ्याव्यात असे निर्देश देण्यात आले.

अस्तित्वात येण्यासाठी प्रत्येकी संख्या ४० केली जाईल. लोकांच्या शिक्षण, अन्वेषक शिक्षण, क्वालिफिकेट ऑटोमॅटिक आणि क्वालिफिकेट ऑटोमॅटिक या चार विषयांवर २०० रकमेची परीक्षा घेण्याची जाणार आहे, असे सीईटी कक्षाचे संस्थापक आहे. विद्यार्थी आणि पालक यांच्यासाठी आम्ही वेळी हा अभ्यासक्रम जाहीर केला आहे. त्यावेळी विद्यार्थ्यांनी

TheHitavada

Nagpur City Line | 2024-11-27 | Page 3
ehitavada.com

RTMNU

"THE Constitution of India, the biggest democratic country in the world, is a great document and there is a need to understand it," said Dr Sachchidanand Fulekar, Founder. The Young Revolution Patriotic Society, while speaking at the Constitution Day celebrations held at Rashtrasra Tukadoji Maharaj Nagpur University's Convocation hall in Chhatrapati Shivaji Maharaj Administrative premises on Tuesday, Dr Shamra Koreti, Dean, Faculty of Humanities presented the programme while Dr Raju Hishwa, Registrar were present as Chief Guest. Dr Vijay Khandal, acting Director, Student Development Department also were present. Dr Fulekar shed light on process of drafting of the Indian Constitution and the conditions prevailing at that time. Dr Koreti explained the uniqueness of the Constitution of India that despite multiple amendments, the basic structure of the Constitution can not be changed. He also said that the Constitution is a strength of the country. Prakash Shukla, Cultural Coordinator made the introductory remarks while Dr Raju Hishwa proposed a vote of thanks. Members of various authorities, Deans of all faculties, officials, Heads of various academic departments, teachers, officers, staff and students also were present.

सकाळ

नागपूर : दिवाळी मिळत कार्यक्रमात उपस्थित मान्यवर.

विद्यापीठाच्या 'इन्क्यूबीन फाउंडेशन'चे दिवाळी मिळत

नागपूर, ता. १७ : राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या 'इन्क्यूबीन फाउंडेशन'मधे दिवाळी मिळत सोळा नुसतच पार पडला. प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशांत बोकारे यांनी यावेळी डॉ. निशिकांत राऊत, डॉ. अमय देमासुड, दिव्यांका रावगाव, इन्क्यूबीन व्यवस्थापक योगेश कुंटे, तांकिर साहाय्यक कर्मचारी योगेश व्यास यांचे उपस्थिती होती.

देशोन्नती विद्यापीठात अवयवदान जनजागृती कार्यक्रम

नागपूर : राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या 'इन्क्यूबीन फाउंडेशन'मधे दिवाळी मिळत सोळा नुसतच पार पडला. प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशांत बोकारे यांनी यावेळी डॉ. निशिकांत राऊत, डॉ. अमय देमासुड, दिव्यांका रावगाव, इन्क्यूबीन व्यवस्थापक योगेश कुंटे, तांकिर साहाय्यक कर्मचारी योगेश व्यास यांचे उपस्थिती होती.

विद्यापीठ इन्क्यूबिन फाउंडेशनमधे दिवाळी मिळत

नागपूर : राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या 'इन्क्यूबीन फाउंडेशन'मधे दिवाळी मिळत सोळा नुसतच पार पडला. प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशांत बोकारे यांनी यावेळी डॉ. निशिकांत राऊत, डॉ. अमय देमासुड, दिव्यांका रावगाव, इन्क्यूबीन व्यवस्थापक योगेश कुंटे, तांकिर साहाय्यक कर्मचारी योगेश व्यास यांचे उपस्थिती होती.

'न्युरोएंडोक्रिनोलॉजी'वर कार्यशाळा

लोकसत्ता प्रतिनिधी

नागपूर : राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या 'इन्क्यूबीन फाउंडेशन'मधे दिवाळी मिळत सोळा नुसतच पार पडला. प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशांत बोकारे यांनी यावेळी डॉ. निशिकांत राऊत, डॉ. अमय देमासुड, दिव्यांका रावगाव, इन्क्यूबीन व्यवस्थापक योगेश कुंटे, तांकिर साहाय्यक कर्मचारी योगेश व्यास यांचे उपस्थिती होती.

नागपूर : शहीद बिरसा मुंडा यांच्या प्रतिमेला अभिवादन करताना विद्यार्थी

विद्यापीठ ग्रंथालयात बिरसा मुंडा यांना अभिवादन

नागपूर : राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या रामरसपेठ येथील डॉ. वि. भी. कोलते ग्रंथालयात विद्यार्थी कृती समितीच्या वतीने शहीद बिरसा मुंडा जयंती साजरी करण्यात आली. यावेळी विद्यार्थ्यांनी बिरसा मुंडा यांच्या प्रतिमेला पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन केले. यावेळी कृती समितीचे अध्यक्ष प्रकाश वाघमारे, सचिव दत्ता पारवे, शुभम पवार, आरजू शेंडे, लेहा करवते, शैलेशा खोडे, मुकेश गोंडसे, मुन्ना वाघमारे, शुभम बनसोड, रितेश सरजारे, मनीष जाधव, अरवि

देशोन्नती पुरस्कार का छात्रों के जीवन पर पड़ता है प्रभाव

प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशांत बोकारे का प्रतिपादन, सांस्कृतिक महोत्सव 'इंद्रधनुष' में पुरस्कार विजेता छात्रों का गौरव

नागपूर : राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या 'इन्क्यूबीन फाउंडेशन'मधे दिवाळी मिळत सोळा नुसतच पार पडला. प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रशांत बोकारे यांनी यावेळी डॉ. निशिकांत राऊत, डॉ. अमय देमासुड, दिव्यांका रावगाव, इन्क्यूबीन व्यवस्थापक योगेश कुंटे, तांकिर साहाय्यक कर्मचारी योगेश व्यास यांचे उपस्थिती होती.

बोकारे congratulated the winners and stressed the importance of preparing for even greater success in the future.

Nagpur University's winter 2024 examinations in accordance with the National Education Policy (NEP) commenced from December 7. The assessments took place across 85 centers in Nagpur and surrounding areas. The university's Vice-Chancellor, Dr. Prakash Shukla, addressed the students and faculty members during the opening ceremony.

Dr. Prakash Shukla, Vice-Chancellor of Nagpur University, addressed the students and faculty members during the opening ceremony. He emphasized the importance of preparing for even greater success in the future. He also thanked the students for their hard work and dedication throughout the year.

बोकारे congratulated the winners and stressed the importance of preparing for even greater success in the future.

Nagpur University's winter 2024 examinations in accordance with the National Education Policy (NEP) commenced from December 7. The assessments took place across 85 centers in Nagpur and surrounding areas. The university's Vice-Chancellor, Dr. Prakash Shukla, addressed the students and faculty members during the opening ceremony.

Dr. Prakash Shukla, Vice-Chancellor of Nagpur University, addressed the students and faculty members during the opening ceremony. He emphasized the importance of preparing for even greater success in the future. He also thanked the students for their hard work and dedication throughout the year.

बोकारे congratulated the winners and stressed the importance of preparing for even greater success in the future.

Nagpur University's winter 2024 examinations in accordance with the National Education Policy (NEP) commenced from December 7. The assessments took place across 85 centers in Nagpur and surrounding areas. The university's Vice-Chancellor, Dr. Prakash Shukla, addressed the students and faculty members during the opening ceremony.

Dr. Prakash Shukla, Vice-Chancellor of Nagpur University, addressed the students and faculty members during the opening ceremony. He emphasized the importance of preparing for even greater success in the future. He also thanked the students for their hard work and dedication throughout the year.

ई मासिक विद्यासंवाद

नोव्हेंबर २०२४ | आवृत्ती-१७

विद्यापीठ गीत

या भारतात बंधुभाव नित्य वसू दे ।
दे वरचि असा दे ।
हे सर्व पंथ-संप्रदाय एक दिसू दे ।
मतभेद नसू दे ॥ धृ.॥

नांदोत सुखे गरीब-अमीर एकमतांनी ।
मग हिंदु असो ख्रिश्चन, वा हो इस्लामी ।
'स्वातंत्र्यसुखा' या सकलांमाजि वसू दे ।
दे वरचि असा दे ॥ १ ॥

सकळांस कळो 'मानवता, राष्ट्रभावना' ।
हो सर्वस्थळी मिळुनि 'समुदाय-प्रार्थना' ।
उद्योगि तरुण वीर, शीलवान दिसू दे ।
दे वरचि असा दे ॥ २ ॥

हा जातिभाव विसरुनिया एक हो आम्ही ।
अस्पृश्यता समूळ-नष्ट हो जगातुनी ।
खळ-निंदका-मनीहि 'सत्य-न्याय' वसू दे ।
दे वरचि असा दे ॥ ३ ॥

सौंदर्य रमो घरघरांत स्वर्गियापरी ।
ही नष्ट होऊ दे विपत्ती, भीति बोहरी ।
तुकड्यास सदासर्वदा सेवेस कसू दे ।
दे वरचि असा दे ॥ ४ ॥

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवन, महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसर, कॅम्पस चौक ते अंबाझरी टी-पॉईंट मार्ग, नागपूर-४४० ०३३.
दूरध्वनी : ९१-७१२-२९५६३०४ ईमेल : registrar@nagpuruniversity.nic.in वेबसाईट : www.nagpuruniversity.ac.in